

KUUROJEN LEHTI

N:o 8
1975

Tidskrift för döva

Malmiharjulla tapahtuu

Kesäkauden päättäjäiseksi räiskyvät

KUUTAMOJUHLAT

elokuun 30 päivänä alkaen klo 19.

Lavalla jytää aamuun saakka. Värivalot. Ilotulitus. Soihtupadat valaisevat polkuja ja teitä. Ruokasalissa on seisova Malmiharjun pito-pöytä koko illan. Pääsymaksu 30 mk, sisältyen siihen seisovan pöydän antimet kahvineen. Majoituksesta ja seuraavan päivän aterioita peritään 25 mk. Huom! Majoitus varattava etukäteen.

Seuraavana päivänä 31.8. klo 12

MALMINHARJUN MESTARUUSKILPAILUT

nykyajan (ei nykyaikaisessa) viisi-ottelussa. Lajit: ilmakivääriammunta, tikanheitto riippuvaan tauluun, soutu, kananmunanheitto ja humalajuoksu. Kilpailu on ns. parikilpailu, eli kilpaillaan pareina (poika + poika, tyttö + tyttö, tyttö + poika). Osanottomaksu peritään vain munanheitossa rikotuista munista per 1 mk kpl. Omia munia ei saa käyttää. Parhaat palkitaan ja kaikki saavat kunniakirjan.

Tervetuloa. Saapua voi jo perjantaina, mikäli on varannut majoituksen.

Järjestäjät: Repo, Sepo, Niku, Narmo

(Tulot Malmiharjun hyväksi)

Haettavaksi julistetaan kolmen

KUUROJEN SOSIAALIOHJAAJAN TOIMET

- toimialueena ja asuinpaikkana
- Lapin lääni/Rovaniemi
 - Vaasan lääni/Vaasa
 - Kymen lääni/Kouvola

Sosiaaliohjaajan tehtävänä on avustaa toimialueella asuvia kuuroja työpaikka-, asunto- yms. kysymyksissä sekä yleisten palvelujen saamisessa. Vaatimuksena sosionomin tutkinto tai vastaava korkeakoulututkinto, mutta myös muu koulutus sekä työ kuurojen parissa voidaan huomioida. Palkkaus viittomakielen taitoiselle V 17 palkkaluokan mukaan, kieltä vähän tai ei lainkaan hallitsevalle aluksi V 15 mukaan. Matkakorvaukset maksetaan valtion matkustussäännön perusteella.

Hakemukset, joiden tulee olla perillä viimeistään 25.8. 1975 on lähetettävä osoitteella Kuurojen Liitto r.y., Liisankatu 27 E 10, 00170 Helsinki 17. Lähempiä tietoja saa puh. 90-638 154.

Uumajan seudun kuurot olivat 17—18.5. vastavierailulla Vaasassa. Vuosi sitten tekivät Vaasan seudun kuurot retken Uumajaan. Nyt oli matkassa yli 40 henkeä, osa aina Wilhelminasta saakka. Ohjelmassa oli tervetuliaiskahvit, bussikierto-ajelu, illanvietto kuurojen talolla, yöpyminen Vaasan seurakunnan kesäkodilla Österhankmossa, josta kuvamme. Sunnuntaina käytiin Tikanojan taidemuseossa, osallistuttiin päiväjumalanpalvelukseen ja syötiin yhteinen päivällinen. Ruotsalaisten matkanjohtajana toimi konsulentti Arnar Lindberg.

NUORTEN PALSTA

Kerhojen keskeisen toimintakilpailun 1/2 vuosikatsaus 5.7. 1975.

Turku	(153)	252 pistettä
Helsinki	(155)	246 »
Keski-Suomi	(63)	243 »
Tampere	(113)	113 »
Vaasa	()	61 »
Oulu	(57)	57 »
Seinäjoki	(17)	17 »

Sulukkeissa () ensimmäisen vuosineljänneksen 1.1.—31.3. pistetilanne, laskettu 15.4. -75.

valaise tietämme

INVALIDILIITTO
KEHITYSVAMMALIITTO
SOTAINVALIDIEN VELJESLIITTO
TUBERKULOOSI- JA KEUHKOVAMMAISTEN LIITTO

vammaisten vaalikeräys
21.—22.9.1975

KUUROJEN LEHTI

80 vuosikerta 1975

N:o 8

Toimitus Expedition

Lokero 62
13101 Hämeenlinna 10
Puh. 24 289.

Julkaisija Utgivare

Kuurojen Liitto r.y. —
Dövas Förbund r.f.

Päätoimittaja

Huvudredaktör

Runo Savisaari, Riistapolku 1,
C 29, Tapiola, puh. 462 755.

Toimitussihteeri

Red.sekr.

Jarmo Narmala, Lokero 62
Hämeenlinna, puh. 24 289.

Ruotsink. toimittaja

Svenskspr. red.

Rea Stadius
Kauppalaantie 9 Helsinki 32

Toimituskunta

Redaktionskommitté

Aura Ahlbäck, Liisa Kauppinen
ja Raija Nieminen.

Tilaushinta

1/1 vsk kotimaassa ja Pohjoismaissa 24,—, ulkomaille 30,—.
Tilattavissa postitoimistoista.

Ilmoitushinnat:

1/1 siv. 500,—; 1/2 siv. 300,—;
1/4 siv. 175,—; 1/8 siv. 100,—.
Kuolinilmoitukset ja järjestöilmoitukset muualla kuin järjestöpalstalla 20 penniä pmm.
Kaikki maksut postisiirtotilille 6825-9.

Kuurojen Liitto r.y.

Liisankatu 27 E 10,
00170 Helsinki 17.

Puh. 638 154.

Puheenjohtaja

Vesihallintoneuvos Runo Savisaari, puh. 462 755.

Toiminnanjohtaja

Jarmo Narmala
puh. 638 154.

Opinto- ja tiedotussihteeri

Liisa Kauppinen, puh. 638 154.

Järjestösihteeri

Esko Sänkinemi.

Rahastonhoitaja

Ekonomi Eero Laamanen,
puh. 882 163.

Etelä-Suomen sosiaaliohjaaja

Sosionomi Aira-Liisa Roiha,
puh. 638 651.

Pohjois-Suomen sosiaaliohjaaja

Olavi Pesonen,
Ansatie 3 C 6, 90530 Oulu 53
981/47 539

Itä-Suomen sosiaaliohjaaja

Päivi Pietilä,
Lönnrotinkatu 5 as. 19,
70500 Kuopio 50,
puh. 971/13 881.

Kurssikeskus Malmiharju

19240 Koskenmylly,
puh. 910/845 196.

Malmiharjun kesää

Kesäkuusta alkaen on liiton kurssikeskuksessa Malmiharjulla kurssi seurannut toistaan ketjuna. Kurssit ovat myös olleet täysin »miehitettyjä», erälle kursseille oli tulijoita enemmän kuin voitiin ottaa. Erääseen aikaan oli Malmiharjulla majoitettuna 60 henkeä.

Suurin osa kursseista oli sopeutumisvalmennuskursseja kuuroille lapsille ja näiden omaisille. Kurssien kulut, myös osanottajien matkakulut, suorittaa sosiaaliohjaaja. Kurssin tarkoituksena on antaa omaisille tietoutta lapsen vammasta ja mahdollisuuksista, jotka edistävät lapsen kuntoutusta. Ohjelmassa on mm. viittomakielen opetusta, lääkärin, psykologien ja liiton toimihenkilöiden luentoja. Tällä tavalla yritetään luoda pohja jatkuvaa kuntoutusta varten, joskin jatkotoimenpiteet luonnollisesti ovat riippuvaiset omaisten aktiivisuudesta ja mahdollisuuksista.

Kesän leireistä oli ehkä suosituin kuurojen vanhempien kuulevien lasten leiri. Tämä muutama vuosi sitten alkanut leiritoiminta näyttää leiriläisten lukumäärän osalta kasvavan vuosi vuodelta, alun 15:ta osanottajan leiristä on paisunut nelikymmenpäinen. Leirin tarkoituksena ei ole pelkästään antaa lapsille mahdollisuudet ulkoiluun, uintiin, leikkeihin ja yhdessäolemiseen, vaan myös tietoutta kuuroudesta ja siihen liittyvistä ongelmista. Oikeastaan tämäkin leiri oli sopeutumisvalmennuskurssi ja ehkä tulevien tulkkien ja sosiaaliohjaajien hienoista ohjaamista näihin tehtäviin.

Tästä kurssien ja leirien runsaudesta ovat ehkä kärsineet lomalaiset, jotka ovat tahtoneet tulla Malmiharjulle lomaa viettämään. Joku on aina mahtunut sekaan, mutta eivät kaikki halukkaat ja tämä on valitettavaa.

Lomailumahdollisuuksia Malmiharjulla keskikesän aikaan voisi parantaa siirtämällä osa kursseista ja leireistä muuhun vuodenaikaan, mutta lapset ja omaiset voivat tulla kursseille vain vuosi- ja koululoman aikana. Kuntoutustyö on siksi tärkeää, että sen hyväksi on uhrattava yksityisten kuurojen lomailumahdollisuudet — ainakin siihen saakka kunnes yhteiskunta luo omat sopeutumisvalmennuskeskuksensa.

Kansikuva: Lipunnosto lasten leirillä Malmiharjulla.

Kuurojen ammattikoulun kehitys

Tässä lehdessä joku kysyi, että miksi Kuurojen ammattikoulussa ei enää voi valmistua latojaksi. Tämän lehden numerossa 6/1974 rehtori J. Marttinen antoi siihen tämän tapaisen lyhenneltynä esitettävän selityksen:

»Kuurojen ammattikoulu oli n.s. ammattioppilaskoulu... Kuurojen koko ammatillinen koulutus tapahtui vuoden 1966 loppuun saakka voimassa olleen vanhan oppisopimuslain perusteella... Vuoden 1967 alusta tuli uusi oppisopimuslaki, jonka jälkeen ei enää voitu tehdä oppisopimuksia vanhan lain mukaan. Oppisopimuksen tekemiseen koululla ei ole enää mahdollisuuksia. Ne on pakko hoitaa oppilaan kotipaikkakunnalla. Tätä edellyttää oppisopimuslain henkikin... Kuurojen liiton, kuuroille erikoistuneen diakoniatalvelun ja koko maan kattavan konsulenttiverkoston yhteistyöllä on mahdollisuus hoitaa tämän asia...»

Asian valaisemiseksi on paikallaan luoda lyhyt katsaus Kuurojen ammattikoulun syntyyn ja kehitykseen.

Kuurojen nuorten ammattikoulutuksen tarve tunnettiin jo tämän vuosisadan alusta alkaen. 1930-luvulla ruvettiin tätä asiaa määrätietoisesti ajamaan. Innokkaimpina siihen osallistuiivat kuurojen- ja sokeainopetuksen tarkastaja Juho Kustaa Palomaa, Turun kuurojen koulun johtaja Urho Kierimo ja vaatturi Elias Savisaari. Merkittävänä saavutuksena on pidettävä kuurojen nuorten ammattikoulutuksesta 1939 ilmestynyttä komitean mietintöä. Siinä hahmoiteltiin tämän koulutuksen suuntaviivat yleisiä näkökohtia myöten. Joulukuun 22 p:nä 1944 annettiin laki Kuuromyökkäin ammattikoulusta ja asetus siitä heinäkuun 1 p:nä 1948.

Jo mainittu komitea oli ahkerasti pohtinut, miten kuuroille nuorille voitaisiin järjestää heidän taipumuksiaan ja mahdollisuuksiaan vastaava ammattikoulutus. Etusijalle

nousi sellaisia kysymyksiä kuin miten näiden nuorten toimeentulo voitaisiin turvata kouluaikana. Ensiarvoisen tärkeää oli myös se, miten näin pienelle määrälle voitaisiin järjestää mahdollisuus valmistua haluamilleen ammattialoille. Palomaa kävi tutustumassa, miten tämä koulutus ammatinvalintamahdollisuuksineen oli järjestetty muissa maissa. Hän kävi Ruotsissa Råbylundin ja sittemmin Vänersborgin kuurojen käsityöammattikouluissa, joissa annettiin käytännöllistä ammatitopetusta vain muutamissa tavallisissa ammateissa. Se ei tyydyttänyt Palomaata eikä ruotsalaisia itseäänkään. Mutta Berliinin kuurojen ammattikoulun toimintaperiaatteen hän hyväksyi. Oppilaat sijoitettiin työnopetuksessa taipumustensa mukaan erilaisiin liikkeisiin. Sen ohella he saivat tietopuolista opetusta. Tämä hyväksyttiin meilläkin kuurojen ammattikoulutuksen perustaksi.

Kuurojen ammattikoulu alkoi syyskuun 1 p:nä 1948. Sen pohjana oli mainittu komiteanmietintö ja se tapahtui tästä koulusta annetun lain ja asetuksen sekä kauppa- ja teollisuusministeriön vahvistaman ohjesäännön mukaan. Oppilaat sijoitettiin haluamilleen ammattialoille työnharjoitteluun käsityö- ja teollisuuslaitoksiin. Tietopuolinen opetus, jota oli noin 10 tuntia viikossa, tapahtui osaksi päivä- ja osaksi iltatopetuksena Turun kuurojenkoulun tiloissa. Koulu vuokrasi oppilaille asunnot täysihoidoin yksityiskodeissa. Oppilaat nauttivat invalidihuoltolain mukaisia etuja ja oikeuksia.

Koulusta annetun asetuksen mukaan ammatinharjoittajan, jonka luona oppilas sai työnopetuksen, oli tehtävä oppilaan kanssa harjoittelusopimus. Koulun rehtori vahvisti sen. Koululla oli saman asetuksen mukaan oikeus suorittaa valtion varoista korvaus työnopetuksesta. Kouluaajan päätyttyä oli oppilaalle annettava koulusta päästötodistus työnharjoittelusta annetun todistuksen kanssa.

Kieltämättä tällaisessa opetuksessa olivat omat vaikeutensa. Oppipaikkoja oli vaikea saada varsinkin suurelle joukolle, mutta aina niitäkin löytyi, kun näki vaivaa ja ahkerasti etsi. Annettua työopetusta sekä oppilaan kehittymistä oli tarkoin seurattava jatkuvilla käynneillä työpaikoilla, jotka sijaitsivat eri puolilla kaupunkia 20—30 kohteessa. Mutta oppilaiden kehittymisen kannalta katsoen tuollaisella opetuksella olivat monet erittäin merkittävät myönteiset edut. Vain näin voitiin tälle pienelle ja erikoislaatukselle oppilasmäärälle järjestää laajat ammatinvalinnan mahdollisuudet. Näin kuurot nuoret tottuivat jo kouluaianaan tulemaan toimeen kuulevien työtovereittensa kanssa. He oppivat myös arkipäiväisen työelämän tahdin ja säännöt. Monta muuta myönteistä näkökohtaa oppilaan kehityksen kannalta katsoen voitaisiin vielä lisäksi mainita. Valtiolle tämä koulutus tuli erittäin halvaksi.

Oppilaita ehti liikkeissä ja kuulevien ammattioppilaitoksissa valmistua jo kymmeniin nouseville ammattialoille, kuten maalarin, auton asentajan, verstasoptikon, kulta- ja hopeasepän, latojan, hienomekanikon, kirjansitojan ym. Siis hyvin vaativiksi tunnetuille aloillekin. Heistä on tullut taitavia ja pidettyjä työntekijöitä. Joidenkin taiteelliset taipumukset ovat nousseet selvästi näkyviin. Eräät ovat kehittyneet itenäisiksi ammatinharjoittajiksi.

Suurin osa oppilaista oli rekisteröitynä Turun kaupungin ammattioppilaslautakunnassa, joka sitten oppiajan päätyttyä määräsi ja arvosteli heidän näytetyönsä ja antoi niistä todistukset. Mutta työnopeutuksenkin osalta oppilaat olivat koulun valvonnan ja ohjauksen alaisia. Samoin perustein heitä oli työnopissa Turun maalariammattikoulussa ja vaatturiammattikoulussa kuulevien oppilaiden rinnalla.

Kuurojen ammattikoulu oli siis aivan itsenäinen, erikoislaatuinen oppilaitos, jonka toiminta tapahtui sen oman lain ja asetuksen perusteella. Koulutusta jouduttiin suorittamaan erilaisten olosuhteiden mukaan oppilaiden taipumukset ja mahdollisuudet huomioonottaen. Sellaiset väitteet, että tämä koulu olisi ollut n.s. ammattioppilaskoulu ja kuulevien oppisopimuslain alainen, ovat tuulesta temmattuja. Kuinka olisikaan voinut olla mah-

dollista, että kuulevien nuorten oppisopimuslain muutos olisi voinut polkea jalkoihinsa kuuroille nuorille sopivaksi ja menestykselliseksi osoittautuneen koulutusmuodon. Olisihan siinä ollut selvä kuurojen nuorten laillisten oikeuksien loukkaaminen. Tai jos sellainen virhe lainsäädännössä olisi tapahtunut, niin miksi olisi jääty sen taakse lepillämään eikä kiireesti olisi riennetty anomaan siihen oikaisua.

Tulkoon ohimennen mainituksi, että, kohta koulumme toiminnan alettua alettiin Ruotsissa puuhata kuurojen ammattikoulutuksen siirtämistä Göteborgiin, jotta liikkeissä saataisiin näille nuorille laajat ammatinvalinnan mahdollisuudet samaan tapaan kuin meillä Turussa. Vänersborgin 4 opintolinjaa oli Ruotsissa todettu liian vähäksi.

Raskaan sota-ajan seurauksena oli valtion taloudellinen tilanne heikko. Kuurojen aseman tuntemus oli maassamme vielä vähäinen. Niin koulumme joutui lähtemään liikkeelle ja toimimaan kauan perin vaikeissa ja vaatimattomissa olosuhteissa. Johtokunta totesi jo heti alussa, että tämä koulu ei voi täyttää tehtäväänsä ilman omaa koulutaloa. Kaikesta oli puute. Koulun toiminta roikkui kuin ilmassa vailla omaa pohjaa ja perustaa. Viiteen ensimmäiseen vuoteen koululla ei ollut ainoatakaan päätoimista toimenhaltijaa. Myöhemmin vain yksi, nimittäin rehtori. Hänen oli yksin otettava oppilaat kouluun, majoitettava heidät, etsittävä heille oppipaikat, valvottava niissä tapahtuvaa opetusta, hoidettava kansliatyöt ja 15 viikkotunnin opetusvelvollisuus. Oppilasmäärä vaihteli 40—50, ollen korkeimmillaan 54. Pyrkijöistä voitiin vaikeiden olosuhteiden vuoksi vain runsas kolmasosa kutsua kouluun. Tietopuolista opetusta rehtorin lisäksi hoitivat tuntiopettajat. Oppilaiden toivomukset ammatteihin nähden olivat erittäin laajat.

Jo hyvissä ajoin alettiin suunnitella, miten koulutyö tullaan järjestämään, kun saadaan oma koulutalo. Suunnitelmat kehittyivät ja huipentuivat laki- ja asetusehdotukseen. Sen johtokunta (Metsola, Hurmerinta, Lehvä, Savisaari ja Mylläri) kävi jättämässä ammattikasvatushallitukselle joulukuun alussa 1964.

Oli saatu jo pitkäaikaiset ja selvät kokemukset siitä, että kuuroja

nuoria ei voida sulloa vain muutamille opintolinjoille, vaan heille on varattava mahdollisuudet ammatinvalintaan taipumustensa ja kykijensä mukaan. Omia opintolinjoja koulun tiloissa ei voitaisi mitenkään niin paljon perustaa eikä toisaalta katsoen niille suinkaan riittäisi oppilaita. On siis tulevaisuutta ajatellen lähdeittävä siitä, että edelleen huomattavalle osalle oppilaista varataan mahdollisuus päästä työnharjoitteluun koulun ulkopuolelle liikkeisiin ja ammattioppilaitoksiin. Muutamia omia opintolinjoja on kyllä kouluun perustettava. Asetusehdotukseen tuli näin kuuluva kohta:

Käytännöllistä opetusta annetaan:

- a) koulun omissa työtiloissa tapahtuvana työnopetuksena omien opettajien johdolla,
- b) koulun ulkopuolella teollisuus-, käsityö- ja palvelualan yrityksissä tapahtuvana työnharjoitteluna koulun valvonnan alaisena.

Erilaisten työtaitoa edistävien kurssien samoin kuin jatko- ja kertauskurssien järjestäminen koulunsa päättäneille sisältyi opetusohjelmaan.

Tietopuolinen opetus annettaisiin kaikille koulun omissa tiloissa.

Vasta toimintansa 20-vuotislahjaksi 1968 koulu sai hartaasti odotetun koulutalon. Saatiin omat opettajat ja toimihenkilöt, omat opetustilat, oppilasasuntola ym. Toiminta jatkui laadittujen suuntaviivojen mukaan entistä laajempaan ja monipuolisempaan.

Kun minä 1970 siirryin eläkkeelle, toimi koulun suojissa neljä opintolinjaa. Koulun ulkopuolella oli oppilaita valmistumassa yhdellätoista eri ammattialalla. Eikä alussa mainittu 1967 voimaan tullut kuulevien uusi oppisopimuslaki ollut mitenkään häirinnyt oppilaiden työnharjoittelua liikkeissä.

Seuraavana vuonna lakkautettiin oppilaiden sijoittaminen koulun ulkopuolelle niin liikkeisiin kuin kuulevien ammattioppilaitoksiinkin. Miksi? — joutuu täydellä syyllä kysymään. Näin jouduttiin siihen tilanteeseen, jota meillä alusta alkaen oli pelätty ja koetettu välttää ja josta Ruotsissa oli pyritty irti. Oli jouduttu siihen, että ammattikoulutusta haluavalla kuuroille pojalle tai tytölle voidaan heidän ainoassa am-

Kuulonhuoltoliiton kurssikeskus Kopola vihitty

Maaliskuussa toimintansa aloittanut Kuulonhuoltoliiton Kopolan kurssikeskus vihittiin kesäkuun 15. päivänä. Kopola on Kuhmoisten seurakunnan entinen kappalaisen virkatalo, jonka seurakunta muutama vuosi sitten myi Kuulonhuoltoliitolle. Liitto on oston jälkeen kunnostanut ja saneeranut vanhaa papilaa uuteen tarkoitukseensa.

Vihkiäisjuhlaan oli saapunut yleisöä parisataa henkeä, jotka saivat Kopolan pihamaalla seurata vihkiäismenoja. Kuurojakin oli saapuvilla ja heidän tulkkinaan toimi kurssikeskuksen johtaja Risto Ojala. Tervehdyspuheen piti sosiaalipäällikkö Esa Raiskila. Kirkkoherra Hannu Lehtipuun historiikin esitti järjestösihteeri Eino Vainio. Kopolan vihki uuteen tarkoitukseensa Kuulonhuoltoliiton puheenjohtaja professori Unto Siirala. Puheiden lomassa esiintyivät Kuhmoisten mieskuoro ja Etelä-Hämeen pelimannit.

Kuulonhuoltoliitto ja vastavihitty kurssikeskus saivat vastaanottaa lukuisia onnitteluja, joita mm. esittivät Kuhmoisten kunta, Kuhmoisten seurakunta, Korvalääkärien liitto ja Kuurojen Liitto, jota edustivat liiton varapuheenjohtaja Kaisu Korhonen, puheenjohtaja Runo Savisaari ja toiminnanjohtaja Jarmo Narmala.

mattikoulussaan osoittaa tuskin useampaa kuin paria määrättyä opintolinjaa, joista hänen tulisi valita jompi kumpi valmistuakseen ammattiin ja turvatakseen toimeentulonsa.

Kohta sitten annettiin tästä koulusta, jonka nimeksi tuli Kuulovammaisten ammattikoulu, uusi laki ja asetus. Niissä kuljetaan kutakuinkin kuulevien linjoja pitkin eikä jakseta paljonkaan syventyä kuurojen opetuksen erikoisiin kysymyksiin. Kuka tai ketkä ovat tuon luonnoksen laatineet? Miksi monipuoliseen asian-tuntemukseen ja pitkäaikaiseen käytännölliseen kokemukseen perustunut johtokunnan laki- ja asetusedotus eivät ollenkaan kelvanneet?

Viittomakielen opettajien kursien kohokohtana oli aivan epäilemättä »Malminharjun supistetun viittomakuoron» riemukas esiintyminen. (Supistettu: ks. matemaattis-tekniset viittomat!). Kuoro osoitti sekä tulkinnallisesti että teknisesti korkeata tasoa ja ennenkaikkea viittomakielen vivahteiden tajuja. Erikoisesti kuoroteos »Asiaviittomakieli» oli kompositioiltaan suorastaan nerokas.

Yksityisistä esiintyjistä kiinnittyi huomio mm. bassoa viittoneen Timon ilmeikkääseen suoritukseen. Sopraanon yläviittomissa havaitsin pieniä epäpuhtauksia ja tenori viittoi joskus falsetissa, mutta nämä eivät pahemmin häirinneet, vaan viittomat sointuivat kautta linjan hyvin yhteen.

Kuoron esiintymiskaavut (jotka hieman erehdyttävästi muistuttivat alkuperältään kertakäyttölakanoita, mikä sinänsä osoittaa persoonallisuutta) sekä asuun kuuluneet kukkaseppeleet loivat suorastaan monumentaalisen vaikutuksen. Ei voi muuta kuin toivoa, että kuoro jatkaisi edelleen esiintymisiään ja saisi seuraavalla kerralla hieman arvokkaamman estradin. Ei silti, seppelöidyt hahmot kertakäyt. anteeksi kaavuihin taustanaan suomalainen kesäinen järvimaisema illan hämärtyessä — siinä oli tunnelmaa.

Ellei joku lukijoista tätä ymmärtänyt, niin ei se mitään. Minun täytyi tietysti käyttää mahdollisimman paljon sivistyssanoja, koska tämä oli tarkoitettu kuoron arvon mukaiseksi musiikkiarvosteluksi.

Tällä lailla ja asetuksella kumottiin aikoinaan suurin ponnistuksin aikaansaatu laki ja asetus, jotka turvasivat kuuroille nuorille mahdollisuuden valmistua haluamilleen ammattialoille koulun ulkopuolella. Nämä heille lain suomat edut ja oikeudet olisivat kehittyvässä työelämässä voineet yhä paremmin auttaa heitä pääsemään taipumuksiinsa ja mahdollisuuksiinsa vastaaville aloille ja niin entistä paremmin myös turvaamaan toimeentulonsa.

Luulenpa muuten, että ne kaavut oli ommellut »Pikku musta» oikealta nimeltään muistaakseni Maija. En tietä, johtuuko tuo hauska, tampere-laisten antama viittomamerkki siitä, että sen omistaja on tumma, vai siitä, että hänen mielivaatteensa on kaikesta päätellen pikkumusta. Seppeleet taas oli solminut kurssin seppelensitojatar Helena. Helena kulki luentojen väliä pelloilla ja pientareilla poimimassa kukkia ja sitomassa sepeleitä.

Helenasta voisi varsin hyvin tulla viittomakielen tutkija. Hän keksi mm., että »millon» viitottuna takaperin tarkoittaa jotain menneisyydessä tapahtunutta. Päivällispöydässä Helena kertoikin aikovansa tehdä nollatutkimuksen aiheesta »Ruokailutapoihin liittyvien viittomien kehitys Suomessa 1500-luvulla». Pirkko lupautui vastaväittäjäksi, mikäli tutkimus valmistuu lähivuosikymmenien aikana. Minä puolestani lupasin heti kärkeen ostaa yhden kappaleen tätä mielenkiintoista väitöskirjaa.

Me kuurot (= Elma, Kaija, Elmi-Riitta, Raija, Hely, Seppo ja Pekka)

Leirin vetäjät Liisa ja Pirkko.

Tällä ja seuraavilla sivuilla olevat kuvat piirsi Helena.

olimme kursseilla omana ryhmänä täydennettynä Anterolla. Minä olen kaiken aikaa luullut Anteroa kuuroksi, koska hänen viittomakielensä on ihan aitoa, mutta nyt sain tietää, että hän onkin kuuleva. Samapa tuo, meidän ryhmässämme ei hienostelutakaan noilla erilaisilla nimityksillä kuulovammainen, kuuroutunut jne. Tuo »oma ryhmä» tarkoittaa vain sitä, että teimme ryhmätyön yhdessä, muuten emme mitenkään eristäytyneet. Oli miellyttävä kokemus, että koolla oli samanaikaisesti niin paljon kuulevia, jotka asiallisesti ja luonnollisesti keskustelivat kanssamme ja jotka osasivat hyvin viittomakieltä ja tunsivat sitä kohtaan elävää mielenkiintoa.

Niinkuin nyt tuo ylikersantti Matti, joka oli kiinnostunut kuuroista ja viittomakielestä noin vain ilman aikojaan. Siellä armeijassa oli ollut ensin tuttava, joka opiskeli viittomakieltä ja sitten myöhemmin työskenteli armeijan keittiössä joku kuuro nainen, jonka kanssa Matti meni tekemään tuttavuutta voidakseen keskustella viittomakielellä. Meistä on tietysti kovin mukavaa, että täl-

Kerttu

Auli

Jarmo

laisiakin kuulevia löytyy, joille ei tarvitse vakuutella mitään. Matti piti päättäjäistilaisuudessa puheen Pirkolle ja Liisalle, viittoilaulutunnilla mieliinpainuvasti »ah oisinpä uljas kotka», kaatuili pantomiimissa lahjakkaammin kuin kaimansa Loiri, esitti ryömimistä pihanurmikolla, nosti Ketun poissa ollessa Suomen lipun, kun Inga ei muistanut, miten solmu tehdään jne. jne.

Matin pantomiimin aiheena oli »liukkaalla jäällä». Aihe oli pakollinen, sillä harjoitukset kuuluivat kurssin ohjelmaan ja Liisa jakoi jokaiselle laput, joissa oli kullekin määrätty aihe. Saimme nähdä mm., miten Ritva-Liisa esitti mieliinpainuvasti kuolevaa joutsenta ja Timo hauskesti miestä, joka tulee yöllä kotiin ja huomaa unohtaneensa avaimet.

Parasta pantomiimia nähtiin kuitenkin ex tempore silloin, kun ei ollut mikään pakko esiintyä. Eräänä iltana aulassa Ävikin Aili, Osmo ja Matti innostuivat esittämään hämmenöjä ja iltanuotiolla makkaran paiston jälkeen nähtiin neljä ansio-kasta pantomiimia tai oikeammin visuaalista teatteriesitystä, joista yksi tosin oli melko karmea. Eräässä pantomiimissa Leena-Maija esit-

ti kalaa toripöydällä — on varmasti aika vaikeaa esittää kalaa. Leena-Maija muuten on aikaisemmin toiminut TV-kakkosessa kuuluttajana ja tuollaisten televisiokasvojen kanssa tuntee olevansa tuttu jo vanhaan.

Ei sen puoleen, sinuja oltiin kaikki jo ennenkuin Runo sitä ehdotti, vaikka Liisa tosin erehtyi ruokapöydässä teitittelemään Timoa. Kuurojen maailmassa on siitä kivaa, että voi ihan estoitta kysyä toiselta, mikä tämä oikein on miehiään tai naisiaan.

Vaikka minäkin ehdin ruokapöydässä ja luentojen väliajoilla viittoa itseni pökerryksiin kaikenlaisten hauskojen ja mielenkiintoisten ihmisten kanssa, oli suurin osa ajasta kyllä työtä. Istuttiin luennoilla ja kirjallisissa tenteissä (joista toinen oli ihan liikaa) ja päntättiin päähän erilaista tietoa kuuroista ja viittomakielestä ja viittomakielen opettamisesta sekä valmisteltiin opetusnäytteitä yhdessä ja erikseen. Ei ihme, että kaikkien päät höyrysivät enemmän ja vähemmän. Toiset tosin kävivät silloin tällöin vilvoittelemassa järven jäisessä vedessä.

Kaikki alkoi jo Mäntsälässä. Siellä jokainen joutui astumaan arvo-

valtaisen tutkintolautakunnan eteen osoittamaan, että hallitsee ne 1500 viittomaa, jotka vaadittiin kurssille pääsemiseksi. Kaikkien polvet tutsivat jännityksestä, sillä raati oli tarpeeksi arvovaltaisen näköinen ilman niitä kaupuja ja peruukkeja, joita se etukäteen arveli tarvitsevana arvokkuutensa korostamiseksi. No, siellä istuivat Pirkko, Liisa, Carl-Erik ja Eino, jotka erikseen ovat oikein mukavia ihmisiä, mutta yhdessä... no niin, he olivat yhdessä yhtä kuin tutkintolautakunta.

Meillä oli hauska ilta Elman ja Kaijan huoneessa, kun mietimme ryhmänäytteeemme kuuluvia aitoja viittomakieli-ilmaisuja. Hely esitti ne niin riemastuttavasti, että jaksomme nauraa niille kerran toisen jälkeen. Tuumimme, että vaikkamme paperia saisikaan, niin kyllä sentään »käytös on kiitettävä kymmene». Hely näytti, että »alushameeni näkyy» ja minä yritin esittää häpeän ja ujouden sekaista tunnetta tampereen murteella. Melko huonola menestyksellä kylläkin. Kuulevat eivät tietääkseni seuraavana päivänä nauraneet ihan yhtä paljon, vaikka Hely pani parastaan näyttäessään, miten hän »ajoi hevosella monta tuntia», mutta luultavasti he

Antero

LEENA LETTIPÄÄ:

Niitä näitä

Syntymäkaupunkini keskustassa sijaitsi vuosia sitten koulu, jota kutsuttiin Mykkäkouluksi. Minä — pieni tyttö — tiesin, että mykkä on henkilö, joka ei osaa puhua. Kun myöhemmin tutustuin kuuroon henkilöön, oli hämmästykseni suuri, kun huomasin hänen puhuvan. Silloin kauhistuin sitä tietämättömyyttä mikä vallitsee kuulevassa yhteiskunnassa. Tavallinen kaupunkilainen ei joutunut mihinkään tekemisiin kuurojen kanssa. Siksi oli valalla mitä kummallisempia käsityksiä mykkyyydestä yms.

Mykkäkoulua ei enää ole. On sen sijaan uusi ja komea Kuulovikaisenkoulu. Muutos on ollut hyvä ainoastaan oppilaiden kannalta. Silä koska uusi koulu sijaitsee kaukana keskustasta, joutuu yhä harvempi kuuleva tekemisiin kuuron kanssa. Vaikka ajat ovatkin muuttuneet ja ymmärtämys vammaisryhmiä kohtaan on lisääntynyt (mm. sana mykkä on heitetty romukoppaan), ei tieto silti ole mennyt perille tavalliselle Virtaselle. Kuuroa pidetään edelleen toisen luokan kannattajien

hokkaasti. Liisa taas piti huolen mm. siitä, että opimme, milloin viittomakieli on hyväksytty opetuksessa ja milloin sitä ei ole hyväksytty. Lisäksi Liisa opetti meille, että viittomakielisessä laulussa voi saada esiin laulun ilmeen ja rytmin.

Päättäjätilaisuudessa tehtiin tai ainakin yritettiin tehdä vaikutus raatiin (jossa Malminharjulla istui Carl-Erikin asemasta Kaisu) viittomalla kaikki yhdessä »Kotimaani ompi Suomi.» Mielestäni esitys oli kertakaikkisen onnistunut, varsinkin kun ottaa huomioon harjoituskertojen vähyyden ja muut lieventävät asianhaarat. Koska me kaiken oppimamme jälkeen pidimme itseämme todellisia kynttilöinä viittomakielien opetuksen alalla (joskin sisimmässään jokainen tiesi, että paljon on vielä oppimista), ojennet-

salaisena, häntä oudoksutaan ja kummeksutaan.

Yhteistyötä kuurojen ja kuulevien välillä olisi lisättävä. Peruskouluuudistuksen myötä onkin ruvettu puhumaan kuulovammaisten sijoittamisesta samoihin kouluihin kuulevien lasten kanssa. Tästä olisi asian puoltajien mielestä monenlaista hyötyä: lapset oppisivat tulemaan toimeen keskenään ja mikä tärkeintä, kuurojen puheenkehitykselle olisi eduksi se, että lasten pitäisi välitunnitkin pyrkiä puhumaan, koska toverit ovat kuulevia. Näin välttäisiin viittomilta.

Kas, enemmistö haluaa sopeuttaa vähemmistön omilla ehdoillaan. Kaikkien on oltava samanlaisia. Viittova henkilö erottuu liikaa ympäristöstään. Sitä paitsi suurin osa ihmisistä ei ymmärrä viittomia. Siispä ei mokomia tarvita.

Monikaan ei lie tullut ajatelleeksi, että me kuulevatkin voisimme tulla puolitiehen vastaan eli jos mekin osasimme viittomia, olisi meidän paljon helpompaa lähestyä kuuroa lähimmäistämme.

tiin Liisalle ja Pirkolle punaisia kynttilöitä tarjottimella Matin puheen säestyksellä. Päättäjien kohokohta oli kuitenkin se, kun Helena painoi Pirkon ja Liisan kutreille seppeleet. Pirkon seppeleessä koiranputket ja niittyleinikit sojottivat taiteellisen ja lennokkaan näköisinä ja kuvastivat mielestäni Pirkon luonnetta...

Kynttilän sai myöskin Kettu, joka vaatimattomasti kutsuu itseään Malminharjun rengiksi. No, isäntä tai renki, sama se, Kettu sai meidät viihtymään. Sauna lämpisi aina kun haluttiin ja niin pois päin.

Ja lopuksi, ettei viittomakieli unohtuisi (Jarmo, muistathan oikolukea kunnolla): 117.1, 317.7 92.2! 320.1.

261.8 + i

Finlandia-talo, tämän vuoden Kuurojen Päivän keskuspaikka.

Kuurojen Päivän tapahtumat 1975

Lehdessämme on jo kerrottu Kuurojen Päivän ja liiton 70-vuotispäivän ohjelmasta. Juhla vietetään Finlandia-talossa syyskuun 27 päivänä. Myös Helsingin kaupungin ruotsinkielinen työväenopisto, lempinimeltään Arbis, järjestää 26.9. Kuurojen Päivän kunniaksi teatteriesityksiä ja keskustelupaneelin.

Arbiksen illassa esiintyy ensin Ruotsin kuurojen teatteri Tyst Teater ja sen jälkeen on paneelikeskustelut, jonka teemana on: Oletko kuuro. Keskustelussa selvitetään väärinkäsityksiä ja ennakkoluuloja, joita kuuro kohtaa ympäristössään. Paneelissa ovat mukana Ruotsin liiton tiedotussihteeri Beata Lundström, Tyst Teaterista Gunnilla Wågström (kuuro) ja Rolf Nyberg (kuuleva). Lisäksi ovat mukana Kuulovammaisten lasten vanhempien liiton puheenjohtaja Michael Tillander, Per-Eric Pettersson, Liisa Kauppinen ja Runo Savisaari. Paneelin puheenjohtajana toimii opiston rehtori Märta Tikkanen.

Samana iltana esiintyy myös Skolteater (Kouluteatteri). Teatteri on kiertävä ja esiintyy kouluissa. Teatteri on kauan suunnitellut teatteriesitystä kuulovammaisille lapsil-

le. Tunnettu lastenkirjailija Christina Andersson ja näyttelijä Marina Motaleffa kävivät Ruotsissa tutustumassa Tyst Teateriin, Manillan kuurojenkouluun, ja valtion tanssikouluun. He myös näkivät näytelmän »Muna», joka on lapsia varten tarkoitettu viittomakielinen esitys. Christina Andersson kirjoittaa nyt näytelmän, joka esitetään Arbiksesa. Kouluteatteri on toiminut vaikeissa olosuhteissa ja teatterin jäsenet ovat tehneet paljon vapaaehtoista työtä. Teatteri on nyt saanut tätä näytelmää varten 14.000 markan suuruisen apurahan. Vaikka se on annettu tälle teatterille, on se kuitenkin kuurojen hyväksi. Toivotaan, että Tyst Teaterin ja Kouluteatterin esitykset saavat viranomaiset tajuamaan, että kuurojen omaa kulttuuria pitää kannattaa.

Christina Andersson on kova nimi yleisön keskuudessa. Mm. TV:ssä esitetty hauska sarja Jaakko Jyrinäparta, jossa kerrotaan lapsenpiiksi ryhtyneestä työttömästä merimiehestä, on hänen kynästään lähtöisin.

Arbis järjestää samanaikaisesti näyttelyn. Taiteilija Håkan Brunberg, joka on maalannut Ävikissä nähtävänä olevan rovasti Paunun

Emännät asialla

Helsingin yhdistyksen puuhakas naiskerho järjesti viime keväänä tempauksen, joka kävi yli rajojen, niinkuin Eurovisiossa sanotaan. Kerho päätti järjestää naiskerhojen väliset kilpailut. Katsoa onko nykypäivien emännissä puhtia. Kyllä oli! Tapaus oli niin myönteinen, että päätettiin järjestää vastaavat kilpailut ensi vuonnakin. Olihan kiertopalkinto urheiluseura Heron lahjana naiskerhon 60-vuotispäiviltä odottamassa valmiina hyllyllä.

Niin, hyvät kuurojenyhdistysten naiset ympäri Suomea. Perustakaa kerhoja, ottakaan vaikka yhteys paikkakunnan Marttakerhoon tai toimikaa omin voimin. Ja sitten mukaan kilpailuun.

Suomessa on nyt viisi naiskerhoa, Helsingissä, Lahdessa, Pietarsaaressa, Tampereella ja Turussa. Tähän kilpailuun tuli osanottajia vain Helsingistä, Pietarsaaresta ja Tampereelta. Ehkä kilpailut järjestettiin hiukan yllättäen. Oli kuitenkin eduksi ettei kilpailijoita ollut enemmän tällä ensimmäisellä kerralla, koska saatoimme kerätä käytännön kokemuksia. Nämä kokemukset ovat hyväksi seuraavien kilpailujen suunnittelun aikana. Esim. pistelasku voi olla erilainen eri kilpailulajeissa. Nyt tiedetään tämänkin asia.

Kolme emäntää osallistui kilpailuun. Ottelu kesti 5—6 tuntia. Tuomarit tarkkailivat kätevyyttä, siisteyttä ja nopeutta. Korut ja sormukset piti ottaa pois. Eräs emäntä jätti vihkisormuksen sormeensa ja tämä aiheuttaa tuomareille päänvaivaa. Eroavaisuuksia emännissä huomasi: huoleton teki maukasta ruokaa ja taiteellinen emäntä kaunisti. Kolmas emäntä oli näppärä, kermavaahtoa syntyi hetkessä, vaahto oli kuohkea eikä valunut kakun pinnal-

luotokuvan, kiinnostui Kerttu Kaupilan töistä. Kerttu on koko ikänsä asunut Ävikissä eikä ole koskaan saanut opastusta kuvaamataitoon yms. liittyvissä töissä, mutta maalaa, piirtää ja ennenkaikkea tekee luonnollisenkokoisia eläimiä. Kaikissa Kertun töissä on sitä jotakin, niin naivistisia kuin ovatkin. Muita kuurojen töitä, lasten piirustuksia yms. on näytteillä.

Rea

Ennen kilpailujen alkua kilpailujen johtaja Vappu Randel »kruunattiin» tehtävänsä.

ta. Tuomarit olivat ulkopuolisia, täysin tuntemattomia kaikille. He innostuivat tästä tilaisuudesta ja kiittivät siitä, että saivat olla mukana.

Tehtävät kilpailussa olivat: koristeltuja voileipiä, salaatteja (kastike oli tärkeä), kakkujen koristelua, kukkien asettelua maljakkoihin, sukkienparsintaa, nappien kiinniompelua, paitojen silytystä ja kokoon-taittamista.

Tietokilpailussa piti nimetä kaloja, marjoja, hedelmiä, vihanneksia (8 kuvaa jokaisesta) ja lihaa (5 lajia). Piti vastata miten veritahroja puhdistetaan ja tehdä luettelo kaikista tuntemistaan mausteista.

Paitojen taitosta tuli keskustelua. Asiantuntija oli neuvonut tuomareita, että paidat oli taitettava niinkuin ovat kaupasta ostetut. Emännillä oli muitakin taitotapoja, mutta tuomareiden hyväksymän oli käytän-

nöllisin ja kestävin esim. matkalaukkuun pakattuna.

Tulokset: 1. Pietarsaari 48 p., 2. Helsinki 46 p, 3. Tampere 36 p. Tietokilpailuissa vaikutti kuurojen tavannukainen riesa, kieli. Oli vaikea laatia kirjallisia vastauksia, kun taasen käytännölliset tehtävät olivat korkeaa luokkaa kaikilla kolmella.

Illaksi oli naiskerho järjestänyt hyvän ohjelman. Kaksi nuorta nykyajan naisliikkeen edustajaa kertoi naisten vuodesta, kreikkalainen näyttelijä esitti pantomiimia kahden ystävän avustamana. Lopuksi päivän kolme kilpailijaa joutuivat haastateltavaksi. Sen he läpäisivät yhtä hyvin kuin kilpailun. Oli hauska kuulla mitä harrastuksia heillä on, mitä he asioista ajattelivat ja mitkä olivat heidän elämänihteensa.

Rea

MERKKIPÄIVIÄ

75 VUOTTA

Sanna Vainionmäki syyskuun 9 päivänä Helsingissä.

Valdemar Holmberg syyskuun 15 päivänä Helsingissä.

70 VUOTTA

Kusti Ollikainen syyskuun 5. päivänä Iisalmessa.

60 VUOTTA

Aino Lankinen elokuun 16 päivänä Tampereella.

50 VUOTTA

Arvi Puranen syyskuun 3 päivänä Mikkeliissä.

Iltä Ryynänen syyskuun 13 päivänä Lieksassa.

KAUKO LAUKKANEN 50 VUOTTA

50 vuotta täyttää elokuun 27 päivänä Kauko Laukkanen Helsingissä. Hän on syntynyt Impilahdessa Karjalassa. Hän kuuroutui 8 vuotiaana ja kävi Kuopion kuurojen ammattikoulussa maalarin linjan, hän asettui Helsinkiin, jossa on työskennellyt maalarina eri liikkeissä, viimeiset 10 vuotta Rakennusliike Puolimatkan palveluksessa.

Kauko liittyi v. 1952 Helsingin Kuurojen Yhdistykseen, jonka johdokuntaan hän on kuulunut muutamman vuoden. Yhdistyksen Nuorten Kerhon toimintaan on Kauko aktiivisesti osallistunut toimien useita vuosia kerhon sihteerinä ja yhden vuoden puheenjohtajana. Erittäin lähellä Kaukon sydäntä Karjalan Kuurojen Heimotuen toiminta. Heimotuen perustamisesta v. 1954 lähtien hän on kuulunut myös Helsingin kuurojen kirkkoneuvostoon.

Kilpailijat tehtäviensä kimpussa.

YLI RAJAN

In memoriam

VÄINÖ GRÖNROOS

Väinö, Sinäkin olet nyt ainiaaksi poissa elämän mailta ja joukostamme. Me, jotka tunsimme Sinut, kaipaamme Sinua. Suuremmalle osalle kuuroja jäit kuitenkin tuntemattomaksi, sillä pysyttelit mieluummin kotipitäjässäsi Ikaalisessa. Oman kotikontusi hyväksi ahersit. Silloin kun Suomen pojat olivat rintamalla puolustamassa maataan, kävit Sinä Väinö auttamassa naapureitasi tehden isäntien välttämättömät työt. Tämä kävi liian raskaaksi voimilleesi ja siitä jäi Sinulle pysyvästi sairauden arvet, joita kannoit hautaan saakka.

Väinö, muistan Sinun iloisen ja hauskan luonteesi, joiden avulla jaksoit kestää elämän tuoman kärsimyksen elämänhaluisena loppuun saakka, vaikka elämänlankasi oli useita kertoja katkeamispisteessä. Muistan kun tulin usein luoksesi kotimökkiisi keskustelemaan kaikenlaista ja viimeksi puhe aina kääntyi uskon asioihin. Kaipasit lähemmäksi Jumalaa, sillä kärsimysten koulussa oli Sinuakin koeteltu, puhdistettu ja kirkastettu. Lauloimme yhdessä hengellisiä lauluja viittoen ja sanoit, että niin on hyvä olla rauha sydämessä.

Nuorempana kuuluit Hämeenkyrön kuurojen yhdistykseen ja matkan yhdistyksen kokoukseen teimme joskus pyöräillen, hevosella ja autolla.

Viimeisinä elinvuosinasi, Sinun piti jättää rakas kotitalosi ja maasi vieraan haltuun ja tulla kunnalliskodin asukkaaksi.

Uskomme, että olet päässyt kotiin Jeesuksen puhdistavan veren voiman kautta. Rauha muistollesi, Väinö.

Ps. 103:15—16.

Ihmisen elinpäivät ovat kuin ruoho, hän kukoistaa kuin kukkanen kedolla.

Kun tuuli käy hänen ylitseen ei häntä enää ole eikä hänen asuinsijansa häntä enää tunne.

Ystäväsi E.K.

Meidän piiri

Hei taas! Kesä alkaa lähestyä loppuaan ja kohta aukeavat taas koulujen ovet. Vaikka läksyt alkavatkin vaatia aikaa ja aherrusta, älkää silti unohtako kirjoittaa ja piirtää Meidän Piiriin. Osoitteeni on: Eeva-Leena Aittoniemi-Kuosa, Jämeräntaival 6 G 159, 02150 Espoo 15. Kiitos jo etukäteen!

Liisa on kirjoittanut äidin apulaisista. Kaikkihan me muistamme auttaa äitiä kotona. Minunkin pieni poikani (1 vuotta) pyyhki pölyä ja kattaa pöytää. Vaikka hän keran pudottikin lautasen lattialle ja se meni pieniksi siruiksi, on minusta kuitenkin mukavaa, että hän oppii auttamaan minua.

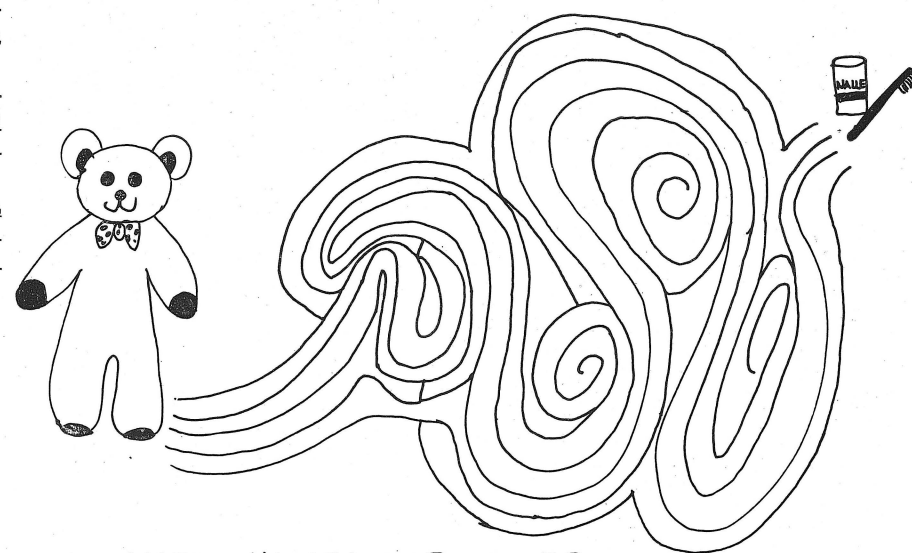
ÄIDIN PIENET APULAISET

kirjoittanut Liisa Lillukka

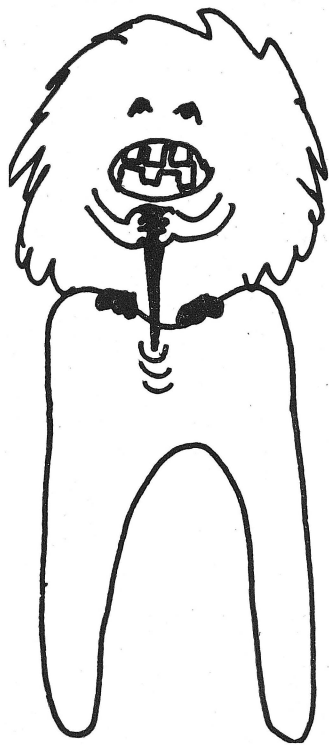
Äiti menee työhön. Lapset ovat kotona. Marita harjaa lattiaa. Tapani kantaa puita. Marita ja Tapani ovat ahkeria ja hyviä. Marita pesee astiat puhtaaksi. Tapani menee toiseen huoneeseen. Hän tekee tulen takkaan. Marita pesee pesusoikossa vaatteita. Ne ovat likaisia. Hän pesee vaatteet puhtaaksi.

Sitten Marita leipoo pullaa. Tapani ottaa sitä. Se on hyvää. Tapani vie mattoja ulos talosta. Hän pesee lattiaa. Marita vatkaa kakkua. Lapset järjestävät hyvin. Marita keittää kahvia kaasuhellalla. Tapani ottaa kaapista astioita ja panee ne pöydälle. Marita menee ulos. Hän ottaa maalta kukkia ja vie ne sisään pöydälle.

Äiti ja isä tulevat töistä. He tulevat linja-autolla. Äiti ja isä ihmettelevät, kun huone on kaunis ja puhdas. Lapset ovat iloisia. Äiti kiittää ahkeria lapsia. Isä menee kioskiiin ja ostaa jäätelöä. Äiti ja isä istuvat ja juovat kahvia ja syövät pullaa ja keksejä ja muuta. Marita kaataa heille kahvia. Se on hyvää. Lapset nauravat. Isä aina puhuu hauskoja asioita. Isä, äiti ja lapset myöhemmin matkustavat Espanjaan. Lapset ovat iloisia ja kilttejä.

AUTA NALLEA LÖYTÄMÄÄN
HAMMASHARJANSÄ.

HAMMASPEIKKO

Tämä kuva, samoin kuin edellisellä sivulla oleva tehtävä oli tarkoitettu heinäkuun numeroon, mutta valitettavasti vedokset kuvalaatoista eivät ehtineet toimitukseen ajoissa — tulivat vasta 6.8. 75.

Johanna Lehtomäki IV lk

LEMMIKKIELÄIMENI

Susikoira eli saksanpaimenkoira

Minun lemmikkieläimeni on koiran nimi on Markka, koska koirani löytää aina markan maasta, annettiin nimeksi Markka. Markka auttaa aina minua. Se kantaa roskakorin roskalaatikkoon ja se kantaa myös koululaukkuani. Markka on myös hyvä vahtikoira. Eräänä yönä varas kävi meidän kodissamme. Markka huomasi oudon miehen ja syöksyi varkaan kimppuun. Me heräsimme ja juoksimme katsomaan mitä oli tapahtunut? Me huomasimme Markan istuvan miehen päällä. Äiti soitti poliisille. Poliisiauto tuli heti. Poliisi pidätti miehen. Minä kysyin: »Onko hän varas?» Poliisi sanoi: »Kyllä. Onko tämä koira sinun?» »Ei, tämä koira sinun?» Minä sanoin: »Kyllä.» »Saat tuhat markkaa, koska koirasi pysähdytti miehen», sanoi poliisi. Minä sain tuhat mark-

URHEILUA

Kansalliset Kuopiossa

Kuopion Kunto järjesti kansalliset yleisurheilukilpailut 28.6. Samassa yhteydessä pidettiin seuraottelu seuraavien seurojen kesken: Kuopion Kunto yhdessä Tampereen Kuurojen Urheiluseuran kanssa, Turun Valpas yhdessä Jyväskylän Jalon kanssa ja Vaasan Wellas yksin.

Tulokset:

100 m: 1) Vesa Hannus Wellas 11,3, 2) Ilkka Mannila Kunto 11,6, 3) Åke Uusimäki Wellas 11,8, 4) Tapio Laine Kunto 11,9, 5) Aimo Hiekkänen Jalo 12,0, 6) Seppo Ylivaari Wellas 12,8, 7) Pauli Savolainen Jalo 15,0.

800 m: 1) Timo Karvonen Kunto 2.02,6, 2) Kauko Pekkala Jalo 2.04,7,

kaa ja jaoi kaikille ja myös Markalle. Poliisi asetti kultamitalin Markan kaulaan ja antoi myös luun Markalle. Nyt koko perhe on iloinen. Perhe voi maksaa laskut ja velat. Ja Markka voi ostaa luita. Isä osti koirankopin Markalle ja Markka nuoli isän kasvot. Onneksi minulla on Markka. Minä sanoin, että Markka on paras vahtikoira. Sen nimi on nyt Vahti.

Näin mukava lemmikkieläin on Johannalla. Onko sinulla kissaa, koira, hiirtä tai muuta eläintä lemmikkinä? Kerropa Meidän Piirille omasta eläimestäsi. Minulla ei ole minkäänlaista eläintä, mutta minulla on ollut musta kissa, jonka nimi oli Miska. Kerran se kiipesi korkeaan mäntyyn, eikä päässyt itse pois. Naapurin pojan piti hakea se. Hän on sähkömies ja kiipesi puuhun tolppakengillä — sellaisilla, joilla sähkömiehet kiipeävät sähköpylvääseen. Niin kissaraukka pääsi takaisin maankamaralle.

3) Pentti Talman Wellas 2.09,1, 4) Aimo Hiekkänen Jalo 2.09,6, 5) Kari Saarikoski Wellas 2.12,1, 6) Markku Hänninen Kunto 2.23,6.

3000 m: 1) Timo Karvonen Kunto 8.59,4, 2) Kauko Pekkala Jalo 9.02,6, 3) Pauli Savolainen Jalo 9.18,0, 4) Pentti Talman Wellas 9.49,4, 5) Kari Saarikoski Wellas 10.04,0, 6) Ilkka Laitinen Kunto 12.43,2.

Pituus: 1) Tapio Laine Kunto 667, 2) Vesa Hannu Wellas 656, 3) Ilkka Mannila Kunto 620, 4) Kalevi Alajoki Valpas 572, 5) Markku Jolkkonen Wellas 549, 6) Antti Hiekkänen Jalo 509.

Korkeus: 1) Vesa Hannu Wellas 173, 2) Antti Hiekkänen Jalo 170, Raimo Siiskonen Jalo 170, 4) Hannu Siltanen TKU 155, 5) Pertti Koskinen Kunto 150, 6) Seppo Ylivaari Wellas 135.

Keihäs: 1) Into Mäkinen Valpas 51,24, 2) Hannu Siltanen TKU 51,00, 3) Kalevi Alajoki Valpas 49,02, 4) Jorma Tarvonen Wellas 45,42, 5) Kauko Kekäläinen Kunto 44,70, 6) Markku Jolkkonen Wellas 32,29.

Kiekko: 1) Raimo Siiskonen Jalo 35,38, 2) Olavi Kaisanlahti Valpas 30,96, 3) Into Mäkinen Valpas 29,44, 4) Jorma Tarvonen Wellas 27,64, 5) Vesa Nurmi Kunto 25,06, 6) Kauko Kekäläinen Kunto 23,32, 7) Åke Uusimäki Wellas 22,64.

1000 m nuoret: 1) Markku Hänninen Kunto 3.14,7, 2) Tuomo Jääskeläinen MKU 3.21,8.

Naisten 100 m: 1) Päivi Koskinen Wellas 15,6, 2) Tuula Petäys Wellas 16,1.

Naisten 800 m: 1) Tuula Petäys Wellas 2.43,5.

Naisten pituus: 1) Päivi Koskinen Wellas 384.

4 x 100 m viesti: 1) Vaasan Wellas 46,2 (V. Hannu, Å. Uusimäki, S. Ylivaari ja M. Jolkkonen).

2) Kuopion Kunto 46,4 (T. Laine, T. Karvonen, M. Hänninen ja I. Mannila).

3) Valpas—Jalo 49,0 (K. Alajoki, A. Hiekkänen, K. Pekkala, Antti Hiekkänen).

Lopputulokset yht. pistettä: Kunto—TKU 58, Jalo—Valpas 58, Wellas 47 pistettä.

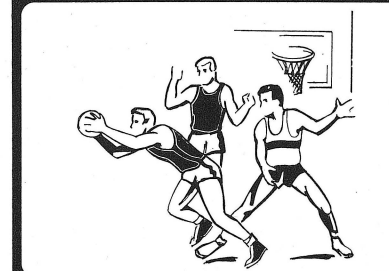
Eräs painijamme

Seppo Johannes Kaijanen sai kipinän painiharrastukseen jo varhain nuoruusvuosinaan. Aina tilaisuuden tullen hän suuntasi kulkunsa kohti painisalia. Kun kerran Mikkelin kuurojenkoulussa voim. opettaja kyseli oppilailtaan mitä harrastuksia heillä oli Seppo ilmoitti painimisen, siitpä opettaja kauhistui kehoittaen Seppoa lopettamaan ennenkuin niskat katkeaa. Harrastukselleen uskollisena Seppo on jatkanut jo yli 20 vuotta seuranaan Vuoksenniskan Vesa.

Seppo kuului 60-luvulla maamme kärkipään painijoihin, vaikkei onnistunut pääsemään mitaleille Sm-kisoissa. Parhaimpina aktiiviainkoinaan hän kuitenkin nujersi useita huippuluokan painijoitamme, mm. Suomen mestarit kaikki, sekä kelliisti Ruotsin parhaimmistoon kuuluneen Sven-Erik Landströmin.

Muutamia Sepon saavutuksia mainitaksemme: kuurojen MM-kisoissa Helsingissä vuonna 1961 sarjassa 73 kg hopeamitali molemmissa painimuodoissa, pronssimitali v. -65 sarjassa 79 kg molemmissa painimuodoissa, TUK:n mestaruuden Seppo on voittanut vuosina 1970—72 sarjassa 90 kg molemmissa painimuodoissa SVUL:n Etelä-Karjalan piirin mestaruuksia hänellä on parisenkymmentä vuosilta 1961—74 sekä kolme poikien piirimestaruutta vuosilta 1954—56. Painin lisäksi Seppo on harrastanut hieman yleisurheilua josta voitti kuurojen Suomen mestaruuden nuorten keihäänheitossa v. 1959. Lisäksi hän on harras-

TURKU 3-5.10.1975

THE
EUROPEAN
CHAMPIONSHIPS
IN BASKETBALL
FOR DEAFS
KUUROJEN KORIPALLON
EM-KISAT

Suomen Kuurojen Ampumaseuran ampumamestaruuskilpailut pidettiin Oulussa kesäkuun 28.—29. päivinä. Tulokset:

Standardikivääri 300 m. 3 x 20 ls. 1) Sulo Ikola 187+134+165=486, 2) Pentti Laurila 179+104+156=435, 3) Boris Ström 159+126+149=434.

Pienoiskivääri 50 m. 60 ls. makuu. 1) Pentti Laurila 586, 2) Sulo Ikola 583, 3) Boris Ström 577, 4) Reino Perä 560, 5) Markku Kuhmonen 540.

Pienoiskivääri 50 m. 3 x 40 ls. 1) Boris Ström 382+326+344=1052, 2) Sulo Ikola 388+282+359=1029, 3) Reino Perä 368+299+338=1005, 4) Pentti Laurila 391+276+324=991, 5) Markku Kuhmonen 361+274+282=917.

tanut pyöräilyä ja nyrkkeilyä josta voitti SVUL:n Etelä-Karjalan piirimestaruuden v. -59 sarjassa 75 kg. Helsingissä pidetyissä SM-paineissa Seppo saavutti 4:nneen sijan sarjassa 100 kg vuonna 1974.

Jäipä entisen Mikkelin kuurojenkoulun opettajan synkkä ennustus pelkäksi ennustukseksi ja Sepon niskat ovat vielä kestäneet katkeamatta ja mies pulskistuu yhä edelleen. Painiharrastustaan Seppo aikoo jatkaa, kunnes ikä estää.

A.K.

Lahden Kuurot Urheilijat järjestää elokuuhun 17. päivänä klo 10 alkaen Aimo Suojalan maatilalla Orimattilan Pennalassa. Lentopalloilua, ilmakivääriammuntaa, tikanheittoa, ruokailumahdollisuus. Tervetuloa läheltä ja kaukaa.

KILPAILUKUTSU

Nuorten yleisurheilumestaruuskilpailut

järjestetään 6.—7.9. 1975 Jyväskylässä Harjun urheilukentällä alkaen lauantaina klo 12.00 ja sunnuntaina klo 9.00.

Kilpailuohjelma:

Pojat 20 v. (v. 1955 synt. ja nuoremmat) 100 m, 800 m, 3000 m, kuula, kiekko, keihäs, pituus ja seiväs.

Pojat 18 v. (v. 1957 synt. ja nuoremmat) 100 m, 400 m, 3000 m, pituus, korkeus, kuula, keihäs ja 4 x 100 m.

Pojat 16 v. (v. 1959 synt. ja nuoremmat) 100 m, 400 m, 1500 m, pituus, korkeus, kuula, keihäs ja 4 x 100 m.

Pojat 14 v. (v. 1961 synt. ja nuoremmat) 100 m, 300 m, 1000 m, pituus, korkeus, kuula ja keihäs.

Tytöt 18 v. (v. 1957 synt. ja nuoremmat) 100 m, 800 m, pituus ja kuula.

Tytöt 16 v. (v. 1959 synt. ja nuoremmat) 100 m, 800 m, pituus, kuula ja 4 x 100 m.

Tytöt 14 v. (v. 1961 synt. ja nuoremmat) 60 m, 800 m, pituus ja kuula.

Sama urheilija saa osallistua korkeintaan kolmeen lajiin + viesti.

Huom. lauantaina suoritetaan heitto-, työntö- ja hyppylajeista suurimmalta osalta ja sunnuntaina juoksulajit.

Kilpailuihin ilmoittautumiset tehtävä 23.8. mennessä os. Soile Härmäläinen, Taitoniekantie 13 G 84, 40740 Jyväskylä 74.

Jyväskylän Jalo r.y.

KILPAILUKUTSU

Kansalliset suunnistuskilpailut järjestetään Riihimäellä syyskuun 6 päivänä. Sarjat: M1 8 km, M35 7 km, M35 5 km ja N 5 km. Kartta 4-värinen, 1:20 000, vuodelta 1974.

Kokoontuminen Shell-huoltoasemalla (Karavaani) Helsinki—Loppi—Riihimäki tienristeyksessä klo 11. Ilmoittautumiset 1.9. mennessä os. Ossi Ottela Papinniityntie 56 as 11, 13200 Hämeenlinna 20.

Suunnistusterveisin

Hämeenlinnan Häli r.y.

TIDSKRIFT för DÖVA En cykelfärd

N:o 8 1975

Dövas dag i september 1975

I Tidskrift för döva har redan förberedelsevis berättats om Dövas Dag och Förbundets 70-års jubileum. Hela festen sker på Finlandiahuset den 27 juni. Men Helsingfors Svenska Arbetarinstitut, eller Arbis som det kallas i vardagslag, kommer också att begå Dövas Dag med teaterföreställningar och efterföljande panel. Detta blir den 26 juli på eftermiddagen.

Tyst Teater i Sverige, kommer att uppträda och en debatt följer. Temat blir: Är du döv? och skall klarlägga missförstånd och fördomar som den döva utsätts för i sin omgivning. I panelen deltar informationssekreteraren i Sveriges dövförbund Beata Lundström, medlemmarna i Tyst Teater Gunilla Wågström (döv) och Rolf Nyberg (hörande). Dessutom deltar ordföranden för Hörselskadade barns föräldraförbund Michael Tillander, Liisa Kauppinen, Runo Savisaari och ing. Per-Erik Pettersson. Ledare blir Arbis rektor Märta Tikkanen.

Vid samma tillfälle uppträder också Skolteatern. Det är en kringresande teater som uppträder för skolor, för barn och ungdom mest. Man har länge planerat ett spel för hörselskadade barn, författarinnan Christina Andersson och skådespelerskan Marina Motaleff besökte i Sverige Tyst teater, Manillaskolan, statens dansskola och såg teaterpjäsen Ägget. (Som beskrivs i detta nummer) Christina Andersson skriver nu en pjäs för hörselskadade barn, som skall förevisas bl.a. också på Arbis samma kväll. Skolteatern kämpar med sin ekonomi, mycket arbete har utförts frivilligt av medlemmarna. Men för denna pjäs har den beviljats 14.000 mk understöd. Mycket märkligt att man ändå gynnar döva någonstans.

Vi skall hoppas att denna teaterkväll öppnar möjligheterna för döva att själva framföra sin egen teater som finns — men bara i det fördolda. Christina Andersson är ett känt namn hos allmänheten, En av hennes seriepjäser gick i TV nyligen och hette Jakob Dunder-skägg. En rolig sak om en arbetslös sjöman som blev barnflicka i en familj där föräldrarna gick på jobb.

Arbis ordnar samtidigt en utställning av dövas arbeten, Konstnär Håkan Brunberg, som målat tavlan på Ävik av prosten Lauri Paunu, har varit intresserad av Kerttu Kauppi-las målerier. Kerttu har hela sitt liv bott på Ävik. Ingen har väglett henne, själv har hon efter eget sinne gjort sina djur i nästan naturlig storlek, finurliga, naivistiska. Det-samma kan sägas om hennes målningar. De uttrycker ändå något visst saknar inte gnista. Också andra dövas arbeten förevisas, döva barns målerier mm.

Rea

Helsingfors dövas ungdomsklubb ordnade en pigg cykelfärd 7—8.6. 75 från Helsingfors till Suvipirtti. En färd på 126 km tur och retur. Vi hade väldigt tur med vädret, solen sken varmt och det blåste litet också.

Det var första gången vi ordnade en cykelutfärd och alla var mycket med på noterna. Vi var 11 medlemmar, Karin Widberg, Taru Ottela, Kalle Mujunen, Erkki Laurila, Martti Turunen, Ritva Koukkula, Olli Manninen, Sinikka Laurila, Hannu Friman, Timo Laurila och Kaj Hautasaari. Vi samlades på Djurgårdens bollplan kl 10. Timo Laurila var vår färdledare och så körde vi till Gamla Åbovägen, då det är förbudet att cykla längs motorvägen.

Efter en stund fastnade Oilis byxor i hjulet, lyckligtvis hade Sinikka en liten kniv med vilken vi fick loss Oili. Hon bara skrattade. Nära Grankulla sprack Hannus bakhjul på sportcykeln. Det var också förargligt. Nu måste vi hitta en servicestation för få skadan reparerad och för att vila. Nära servicestation fanns Bemböle bedårande vackra kafé där vi stannade medan Martti hjälpte Hannu med hans cykel. Två timmar jobbade de, men cykeln kunde inte fås i skick. Hannu var mycket bedrövad och vi tyckte synd om honom när vi skulle fortsätta utan honom. Vi följde honom till busshaltspunkten och han for hem med olyckscykeln medan vi fortsatte vår färd.

Vi körde längs Åbovägen, det doftade gott i naturen och vi tittade på det vackra landskapet och beundrade sevärdheterna. Mest hade vi uppförsbackar och mindre nedförsbackar, så utrustningen fick inte vara stor. Vi stannade nu och då vid barer och kiosker. Över 7 timmar var vi på väg och så kom vi till Myllylampi i Lojo för att äta. När vi sedan närmade oss Suvipirtti råkade Kalle bromsa fel och han ramlade. Cykeln hade han köpt föregående dag.

Vi skulle vara framme klockan 13—15 tiden men var där först kl 16.50. Där var ungdomsklubben och bjöd oss på bastu. Först gick flickorna i bastun, som var mycket het, och så simmade vi. Därefter gick pojarna. Där fanns många

Biskop Karl-Erik Forsell

Lever våra ord?

Det är underligt hur en tanke ibland får makt över en. Den nästan förföljer en. Man slipper den inte. Jag undrar om det inte då är meningen att vi skall följa den, »tänka ut» den, låta den utföra sitt verk.

Det började med att ett enda ord plötsligt begynte leva i mitt minne. »Det är vår, professorn!» Gösta Ek-mans replik i Gamla Heidelberg. Det enda jag minns av den store skådespelarens roll, när han — någon gång i min ungdom — stod på Svenska Teaterns scen i Helsingfors. Hur det lyser kring det där ordet »vår», lyser och doftar!

En av de lärare i Gamla Norsen, som gjorde ett särskilt djupt intryck på mig, var Gösta Englund. Han var vår gymnastiklärare — men nu var nog inte gymnastiken min starka sida, det var någonting annat som fascinerade mig hos

Gösta Englund. Han var en av de allra främsta i recitationens svåra konst. Jag minns hans recitation-saftnar som högtidsstunder. Ett ord lever särskilt. Han läste Dan Anderssons En spelmans jordafärd. Där heter det —

det var lustigt, svarar vinden, om jag vore en orkan,
jag skulle spela hela vägen där han går.

När jag nyligen hörde Thorstein Bergman sjunga Dan Anderssons underbara dikt och ordet »orkan» dök upp, slog det mig: ingen har fått det ordet att leva som Gösta Englund. »Om jag vore en orkan...» säger vinden. Den är det inte. Men den önskar att den vore det. Allt detta fick min lärare in det ena ordet orkan. Det levde.

Jag lyssnar ibland till Lea Piltti, när hon sjunger Melartins Mademoi-

döva, tiden gick fint med trevligt prat. På kvällen hade vi ett litet program som Sinikka ordnade och så tittade vi på Friidrott i TV:n. Ute satt vi sedan vid det värmande bålet och grillade läckra korvar och pratade och skojade. Det var en mycket kiva afton.

Följande morgon undrade vi om vi faktiskt skulle orka cykla tillbaka till Helsingfors. Vi beslöt att orka. Vi startade från Suvipirtti klockan 10.45 och körde ända till Myllylampi, där vi åt. Sedan fortsatte vi, vilade ofta, försökte hitta en

simstrand men det gick inte. Solen brände skinnet, men vi brydde oss inte om det. Litet före Helsingfors, i Sockenbacka, skingrades vi och var och en cyklade hem till sitt. Litet gäspade vi efter den långa färden, men annars var färden en fullträff.

Vi skall ordna en cykeltur till, kanske i augusti, och då hoppas vi att flere döva kommer med, också de som nu var med.

En god fortsättning på sommaren önskar HDF:s ungdomsklubb.

Sinikka

Avsked till sommaren tar vi med en sprittande

MÄNSKENSFEST

den 30 augusti kl 19.

På dansbanan svänger vi ända till morgonen. Färgbelysning. Fyrverkeri. Facklor längs stigar och vägar. I matsalen står Malminharju kalasbord dukat hela kvällen. Inträde 30 mk. Här ingår festmat och kaffe. För logi och följande dags måltider 25 mk. Obs! Beställ logi i tid.

Följande dag 31.8. kl 9.

MALMINHARJU MASTERSKAPSTÄVLINGAR

i nymodig (inte modern) femkamp. Grenar: luftgevärsskytte, pilkastning på hängande tavla, rodd, äggkastning och fyllbultslöpning. Tävlingen är s.k. parkamp, d.v.s. de tävlande går i par (pojke+pojke, flicka+flicka, flicka+pojke).

Deltagaravgift endast för trasiga ägg 1 mk per styck. Endast husets ägg får användas. De bästa tävlande prisbelönas, alla får hedersdiplom.

Välkomna! Kom redan på fredagen ifall ni beställt rum.

selle Rococo. Där finns ett ord »farväl», som alltid griper mig lika starkt — därför att Lea Piltti gör det levande. Nyss ljud ett glatt »välkommen!» Nu detta »farväl!» med ett dröjande vemod. Bara ett ord, men det levde.

Men jag tänker också på någonting annat. Jag minns ofta min vän Linus Victorzon. Han tog aldrig avsked av någon utan att — med en fin liten kinesisk bugning — säga »Guds välsignelse». Det var en hälsning som levde. Lika underbart som när den helgonlika gamla Tant Ines Achren uttalade Guds namn. Jag har aldrig hört någon säga det som hon. Där var både vördnad och kärlek i ordet. Tillbedjan var det. Och hur lever inte ordet »Mir», »Frid», när Metropoliten Anthony Bloom uttalar det i den ortodoxa liturgin.

Och så kommer den rannssakande, anklagande frågan: hur är det med mina egna ord? Lever de? Särar de någon? Gör de ont? Och plötsligt stiger ett barndomsminne igen fram. Jag läste ju Topelius den tiden. Nej, mera: jag levde med hans diktning. Inte minst sagospe-len. Och jag såg igen för mig slutta-blån i Snurran. Den stora ängeln sitter vid sin bok och skriver. Och nedanför henne sitter de tre feerna Rosenkind, Snöflinga och Thordön. I en kopparskål samlar Thordön upp alla »de onda orden, de elaka, hårda, lögnaktiga, falska, fula, ore-na, hånande och kärlekslösa orden». Rosenkind samlar i en gyllene skål alla »de kärleksfulla, de visa, de rena, de kärleksfulla, de tröstande, helande, upprättande och av hjärtat glada orden». Men Snöflinga — ack, jag kan ännu känna någonting av den stränga, närgående domen i den scenen — har samlat i sin silverskål alla »de tanklösa, tomma, fäfänga, sladderande och förflugna orden» — och griper gång efter gång en handfull snöflingor och strör dem ut i luften... De tanklösa, tomma, förflugna orden! Och Rosenkind pekar upp mot ängeln —

Var tanke lever, vart ord förbliver.

Här ser du ängeln, som rastlös skriver

**gör vår väg
ljusare**

FORBUNDET
UTVECKLINGSHAMNING
INVALIDFÖRBUND
KRIGSINVALIDERNAS BRÖDRAFÖRBUND
TUBERKULOS- OCH LJUNGHANDIKAPPADES FÖRBUND

**de handikappades
valinsamling
21.—22.9.1975**

i tidens bok varje ord, som säges. Dess ljud fördunstar, dess mening väges, till dess vid tidernas ände allt skall dömas efter sin inre halt.

Men alla de fromma orden som så ofta ligger på prästens läppar? Alla de heliga, goda orden? Lever de när jag uttalar dem? Eller har de såsom för prästen i Jarl Hemmers Fattigkubbens brud blivit mynt, som är så slitna, att man inte längre ser deras prägel? Igen såg Gud till att den här tanken skulle bli riktigt konkret för mig. Jag satt en söndag framför TV och upplevde dövtunggudstjänsten. Eino Savisaari ledde den. En äldre finsk präst predikade. En kör »sjöng» på teckenspråk. Och det var som om jag skulle ha sett orden, de heliga orden, med ens få liv. »Jumalan laupeus» — Guds barmhärtighet — en mild gest längs kinden. Jesus Kristus — spikmärkena i händerna. Jesu efterföljelse — man såg hur Jesu egna vandrar efter Honom på vägen. Och bönen — de knäppta händerna. Men inte en tom, tanklös gest. Den levde. Alla ord levde.

Så vet jag bara en väg att gå för en, som har så många ord att ångra, så många onödiga, fåfänga, tomma ord. Och så många ord som aldrig levat. Det är att gå till Herren Jesus, Guds Levande Ord, och be: »Herre, förlåt mig! Förlåt mig de många ord, som gick över mina läppar utan att leva. Kan Du ännu låta undret ske att Din Ande fyller mina ord — eller ännu hellre: vill Du inte låta det undret ske, att jag får bli ett redskap för Dina ord».

Och så får Kuth Paetau än en gång hjälpa mig. Han skriver i en dikt om Jesus Kristus —

Alltid är han med
som värd vid bordet
fast av ingen sedd
med ytteröga,
blott förnummen lik
en stillhet, lik en värme,
när vi delar brödet,
delar ordet,
detta slitna mynt,
som dock får prägel
genom honom
av det osägbara.

Kyrkpressen 10.4. -75

En annan slags tävling

Helsingforsföreningens energiska och beställsamma damklubb ordnade senaste vår ett evenemang som sträckte sig »över gränserna», som det heter. Man beslöt ordna en tävling mellan alla damklubbar i vårt land. Man ville se om dagens husmödrar har ruter i sig. Och det hade de! Hela tillställningen blev så positiv att man beslöt fortsätta nästa vår, kanske låta det bli en tradition. Till och med en vandringssokal hade man färdigt väntande på hyllan. Idrottsklubbens gåva till damerna vid deras 60-års jubileum.

Så att kära dövföreningars damer runt i landet. Bilda klubbar, ta kontakt kanske med någon Martaförening på orten om ni har någon tolk. Eller sätt igång med egna krafter. Kom sedan med och tävla.

Följande tjänster anslås lediga att sökas.

TRE SOCIALASSISTENTER FÖR DÖVA

i arbetsdistrikten och bonings-
orterna

— Lapplands län/Rovaniemi
— Vasa län/Vasa
— Kymmene län/Kouvola

Till socialassistenternas uppgifter hör att i distriktet bistå döva i ärenden som angår arbetsplatser, bostäder mm samt utverka för dem den allmänna service de är berättigade till. Av sökandena fordras socionom- eller motsvarande högskoleexamen men också annan utbildning samt utfört arbete bland döva tas i beaktande. Lönen för teckenspråkskunniga utgår enligt löneklass V 17, för dem som litet eller inte alls behärskar teckenspråket enligt V 15, till en början. Reseersättningen betalas enligt statens resereglemente.

Ansökningarna bör vara insända senast 25.8.1975 under adress: Dövas Förbund r.f., Elisabetsgatan 27 E 10, 00170 Helsingfors 17. Närmare upplysningar tel. 90-638 154.

Nu finns det fem damklubbar i Finland. I Helsingfors, Lahtis, Jakobstad, Tammerfors och Åbo. Den gång kom det deltagare bara från Helsingfors, Jakobstad och Tammerfors. Kanske tävlingen kom litet överraskande för de övriga. Egentligen var det kanske bra att bara tre deltagare deltog. Nu samlade man erfarenheter, det fanns både små och större deltagare av praktisk natur som man noterade, som är bra att veta i följande matcher. T.ex. poängberäkningarna kan vara av olika slag, och dessa slags matcher fordrar sitt slag av beräkningar.

Tre husmödrar tävlade och »mat-
chernerna» räckte 5—6 timmar. Det som domarna ålades att ge akt på var det goda handalaget, properheten och snabbheten. Smycken och ringar skulle tas av. En husmor gjorde detta, men lämnade vigselringen på fingret, vilket gav domarna myror i huvudet. En slarvigare husmor kunde göra mat med perfekt smak o.s.v. Här skulle ha behövts dubbel poängberäkning.

De tävlande var olika typer alla tre. En gjorde »god mat». En annan var konstnärlig, gjorde »vacker mat». Den tredje var perfekt i sitt arbete, gräddskummet föddes på nolltid och var fast och luftig, rann inte ner från kakan. Domarna var utomstående hörande personer, okända för alla. De fann hela jippet så trevligt och underhållande och tackade slutligen för att de fått vara med.

Uppgifterna i tävlingen var följande: Smörgåsar med pålägg, (alla hade samma samma ingredienser framför sig på bordet att komponera med), sallader (såsen var här viktig), kakornas dekorer, arrangemang av blommor i vaser (samma blommor, likadanna vaser), strumpstoppning, isyning av knappar, strykning och hopvikning av skjortor.

I frågetävlingen skulle man ge namn på fiskar, bär, frukt, grönsaker (8 bilder av var) och kött (5 sorter). Svara på hur man rengör

FÖDELSEDAGAR

75 år fyller Sanna Vainionmäki den 9.9. i Helsingfors

75 år fyller Valdemar Holmberg den 15.9. i Helsingfors.

KAUKO LAUKKANEN 50 år

Den 27 augusti fyller Kauko Laukkanen 50 år i Helsingfors. Han är född i vackra Karelen i Impilahti. Han blev döv vid 8 års ålder och gick i Kuopio dövsolan, som han avslutade år 1942. I Åbo dövas yrkesskola lärde han sig målaryrket och skaffade sitt levebröd i Helsingfors. En längre tid har han varit anställd, och är det fortfarande, i Byggnadsfirman Puolimatka. Kauko skrev in sig i Helsingfors dövas förening år 1952, han har hört till styrelsen några år. I ungdomsklubben har han varit aktivt med, ett år som ordförande och flere år som sekreterare. Verksamheten för dövas sammanslutning Karelska Stammen står hans hjärta mycket nära. Ända från grundandet år 1954 har han tillhört styrelsen som sekreterare. Kauko är också medlem i Helsingfors dövas kyrkoråd.

Varma lyckönskningar på bemärkelsedagen!

blodfläckar och göra en lista på alla kryddor man kände till.

Det blev diskussion om vikningen av skjortor. En sakkunning hade instruerat domarna: skjortorna skulle vara vikta exakt som i affären. Detta måste domarna rätta sig efter. Också andra modeller fanns, men då den bestämda modellen var mest praktisk och hållbar t.ex. i resväskor, så måste poängen falla så.

Resultatet: Jakobstad 48 p., Helsingfors 46 p. och Tammerfors 35 p. I frågetävlingen spelade nog in de dövas ledsamma handikapp: språket. Att kunna namnge är svårare än den praktiska förmågan, som

Ett ägg med många möjligheter

Historien om ett ägg har blivit till en mycket symbolisk teaterpjäs som spelas på Stadsteatern i Stockholm, och som uppsökande teater.

»Ägget» är barnteater för döva och för icke-döva barn i åldern 4 till 10 år. Det är teater som leker sig över gränserna mellan de som kan höra och de som inte kan, och även vuxna lockas att delta.

Det finns ett växande intresse för pantomim, cirkus och clowneri, som tagit sig uttryck i olika TV-program. »Upp med händerna» har gjort sitt till för att popularisera ett av de icke-verbala kommunikationssätten. Det känns därför naturligt att Manne af Klinberg nu samlar ihop dessa trådar i en teaterpjäs, som bygger på kroppens uttrycksförmåga.

Manne af Klintberg assisteras på scenen av Guna, Pelle och Beche. Den sparsamma dialog, som är nödvändig för att berättelsen om »Ägget» skall gå fram, tolkas simultant och obesvärat av skådespelarna. Liksom publikens många tillrop och kommentarer. Teckenspråket glider mjukt in i mimernas kroppsrorelser.

»Ägget» är ett mycket lyckat exempel på att kultur för »minoriteter», i detta fall döva barn, inte behöver rikta sig enbart till denna grupp. Pjäsen är gjord på ett sådant sätt att den kan upplevas gemensamt av döva och hörande. Man har

nog var av lika hög standard hos alla tre.

På kvällen var ett gediget program ordnat av damklubben: två representanter från den moderna kvinnorrorelsen berättade om kvinnorets betydelse. Därefter uppträdde en grekisk skådespelare med pantomim, han biträdades av två kamrater. Och slutligen fick dagens tre tävlande sätta sig uppe på scenen och svara på frågor, likt och olik. Det klarade alla med lika många poäng, skojigt att få höra vad folk har för intressen, vad de tänker om endel ting och så deras levnadsideal.

Rea

Skådespelarna gör många försök att få Ägget att öppna sig.

tagit hänsyn till de dövas handikapp, men byggt pjäsen på de uttrycksmöjligheter, som de döva har gemensamt med de hörande.

Föreställningen innehåller massor av clownnummer, trollkonster och lek med teaterns illusionsvärld. Ljus och färger bländar ögonen och skådespelarna byter maskering i ett. Men genom leken går en tråd av allvar, bakom skratten från barnpubliken finns berättelsen om ägget, som inte vill bryta sitt skal av ensamhet, som inte vill ut.

»Ägget» berättar om ensamhet och otrygghet, om hur en liten människa kan känna sig tvungen att knyta ihop sig och gömma sig, även om hon egentligen gärna vill ut. Om hur det är att vara isolerad, rädd och annorlunda.

Symboliken är enkel, och många barn känner igen sig. Speciellt kanske de döva barnen. Det är inte sällan som dövheten upplevs som att finnas bakom en glasruta, inom ett skal av ensamhet, isolerad från en värld där man talar ett överkligt språk.

Barnet i ägget är ingalunda lätt att övertala, vilket ger Manne och

Kameraspalten

Nationella foto- och smalfilmstävlingar hålls den 25 oktober i Helsingfors Dövas Förenings lokal, Elisabetsgatan 27 A 8. Närmare om tävlingen fanns i juni-bladet.

Fotografierna och smalfilmerna granskas i god tid före tävlingarna, det är skäl att sända in anmälningarna senast 5 oktober. SAMKVÄM med prisutdelning och filmförevisningar den 25.10 kl 19 på föreningen.

Välkomna alla som har möjligheter till det

HDF:s Kameraklubb

Minneslistan

Pojken: Har läraren hört att potatisen växer bra? Läraren: Jo, det har jag! Pojken: Tänk så läraren har god hörsel!

23.—24.8. KUOPIO. Månskensafon firas kl 18.00 på Niittyranta sommarhem i Laivonsaari. Fyrverkeri och mycket annat.

23.—24.8. MALMINHARJU. KA (Dövas Bilorganisation) ordnar bil-dagar med olika slags tävlingar. De som är intresserade av bilism är välkomna till jippet. Man kan kom-

ma redan på fredagen. Kettu med sina pojkar ordnar inkvarteringen. Simppala et Comp. sköter om programmet.

24.8. HELSINGFORS. Månadsmöte kl 19.15 på föreningen. Esko Sankiniemi talar om ungdomsarbetets situation.

30.8. GAMLAKARLEBY & JAKOBSTAD firar avslutningen på sommarren i Boris Kankkonens villa Trullen, 5 km utanför Gamlakarleby kl 18. Alla är hjärtligt välkomna.

3.9. HELSINGFORS. Alla med i damklubbens basartalko. Vi samlas i förbundets lokal. Först bjuder vi på godis och sedan jobbar vi. Småprata kan vi jämsides. Och det allra trevligaste: vi råkas igen efter sommarens. Den som vill ge saker till lopptorget kan ta med dem nu. Damklubben vill hjälpa upp dövföreningens ekonomi på bästa sätt.

6.9. RIIHIMÄKI. Nationella orienteringstävlingar. Serierna: Herrar 1 8 km, H35 7 km och Damer-Herrar 3 5km. Karta i 4 färger, 1:20 000 1974. Samling vid Shells servicestation (Karavaani) vid Helsingfors—Loppi—Riihimäki vägsäl kl 11.00 tävlingsdagen. Anmälning senast 1.9. till Ossi Ottela; Papinniityntie 56, as. 11, 13200 Tavastehus 20. Hämeenlinnan Häli ordnar.

6.9. SUVIPIRTTI. Fiskeklubben Suvis ordnar fisketävling och månskensfest. Tävlingen börjar på lördagen kl 10. Deltagaravgift 15 mk. I—VI pris. Samma kväll fest.

20.9. HELSINGFORS. Damklubben ordnar kl 18.30 ett trevligt SAMKVÄM på föreningen. Programmet är inte fastslaget ännu, men trevligt blir det.

20.9. HELSINGFORS. Helsingfors Dövas Förenings Ungdomsklubb firar sitt 35-års jubileum på restaurang OLYMPIA, Västra Brahegatan 2. Festen börjar kl 19.00 och supén kostar 40 mk. Anmälan till: Tuula Ikonen, Helsingegatan 11 B 50, 00500 Helsingfors 50.

TIDSKRIFT FÖR DÖVA

Redaktör: Rea Stadius

Köpingsvägen 9

00320 Helsingfors 32

Tel. 576 788

YHDISTYSTOIMINTAA

Helsingin Kurujen Yhdistys r.y. Kuukausikokous elokuun 24. päivänä klo 19.15 HKY:llä. Esko Sankiniemi kertoo nuorisotyötilanteesta tällä hetkellä.

HKY:n naiskerho kokoontuu liiton huoneistossa keskiviikkona 3.9. klo 18—20. Kaikkia toivotaan mukaan myyjäistalkoisiin. Vatsantäytettä tarjotaan ensin ja työt tehdään myöhemmin. Mukavia rupattelutukioita sinä sivussa ja mitä hauskinda, saamme tavata ja kerätä samalla kirpputoritavaraa.

Naiskerhon ilmat pidetään 20.9. Ohjelma on vielä avoinna, mutta hyvää ja hauskaa on luvassa.

Kokkolan ja Pietarsaaren kuurojenyhdistysten yhteinen kesäkauden päättäjäistilaisuus on elokuun 30. päivänä klo 18 Boris Kankkosen huvilassa Kokkolan Trullevis n. 5 km kaupungista. Kaikki ovat sydämellisesti tervetulleita.

Kainuun Kuurot r.y:n vuosijuhla on lauantaina elokuun 30. päivänä klo 18 Kajaanissa keskusseurakuntalossa Kirkkokatu 21. Puhujaksi tulee mahdollisesti järjestösihteeri Esko Sankiniemi. Tervetuloa Kajaaniin.

Iisalmen Kuurot r.y. Syysretki syyskuun 15. päivänä Ada ja Väinö Partasen kotiin Jyrkälle. Talo tarjoaa kahvit ja ruokaa. Matkan hinta 15 mk./heng. Kokoontuminen Iisalmen linja-autoasemalla klo 8.30. Tervetuloa kuurot ja kuulevat, myös Keren-kerholaiset.

Kuutamajuhlan ja ongintakilpailut järjestää Kalakerho »Suvis» syyskuun 6. päivänä Suvipirtillä mukavalla ohjelmalla. Ongintakilpailu alkaa klo 11. Osanottomaksu kilpailuun 15 mk. Palkinnot jaetaan 1—6. Illalla kuutamajuhla. Tervetuloa lähtä ja kaukaa.

Kalakerho Suviksen ongintakilpailujen 22.6. Suvipirtillä tulokset: 1) R. Krook Hämeenlinna 1770 gr, 2) R. Hofmeister 770, 3) M. Saunamäki 590, 4) U. Tanskanen 565, 5) M. Landen 340, 6) K. Rintamäki 330, 7) A. Räikkönen 275, 8) V. Rantanen 235, 9) E. Airaksinen 126, 10) Y. Sivo-nen 50.

KAMERAPALSTA

Kansalliset valokuvaus- ja kaitafilmauskilpailut järjestetään lokuun 25. päivänä Helsingin Kuurojen Yhdistyksen huoneistossa Liisankatu 27 A 8. Kilpailukutsu julkaistu Kuurojen Lehden kesäkuun numerossa. Valokuvat ja filmit ar-

vostellaan ennen kilpailuja. Ilmoittautumiset on lähetettävä lokakuun 5. päivään mennessä em. kutsussa mainittuun osoitteeseen.

Illanvietto 25.10. klo 19 samassa paikassa. Ohjelmassa palkintojen jaako ja filmiesityksiä.

Tervetuloa kaikki, ken kynnelle kykenee.

HKY:n kamerakerho

TAPAHTUMAKALENTERI

22—24. 8.	Riihimäki	Hirvijärvi. Kesäleiri
23—24. 8.	Kuopio	Kesäkoti. Kuutamajuhlat
30. 8.	Tampere	Sorva. Kuutamajuhla
30. 8.	Turku	Huviranta. Kesäkauden päättäjäiset
30. 8.	Kajaani	Keskusseurakuntatalo. Vuosijuhla
6. 9.	Turku	ST-ajo. III osakilpailu
6— 7. 9.	Kuopio	Kesäkoti. Kesäkauden päättäjäiset
7. 9.	Hämeenlinna	Markkulantie 3. Perhekirrko
7. 9.	Pori	Jumalanpalvelus
7. 9.	Riihimäki	Kerhokokous
10. 9.	Mikkeli	Akkavuorenkatu 5. Tapakasvatuskurssit
12—14. 9.	Turku	Nuorten viikonloppuleiri
13. 9.	Helsinki	Liisankatu 27 A 8. Ilvitzkyn muistokilpailut
13—14. 9.	Kemi	Pohjois-Suomen Kuurojenyhdistysten tietovisa ja valistuspäivät
14. 9.	Turku	Tark.amp. kappeli. Kuurojen jumalanpalvelus
20—21. 9.	Joensuu	Kuurojen hengelliset syyspäivät
20. 9.	Helsinki	Liisankatu 27 A 8. Naistenkerhon illanvietto
20. 9.	Tampere	Laukontori 10 B 2. Illanvietto
20—21. 9.	Turku	Kuurojentalo. L-S kuurojenyhdistysten koulutuspäivät
20—21. 9.	Seinäjoki	Kuurojen kirkkopäivät
27—28. 9.	Kuopio	Inva-talo. Valistuspäivät
27. 9.	Helsinki	Liisankatu 27 A 8. Nuortenkerhon syys-ilta
4.10.	Jyväskylä	Syysjuhla
4.10.	Helsinki	Liisankatu 27 A 8. Nuortenkerhon 35 v. juhla
4— 5.10.	Pori	Tuomarinkatu 13. Valistuspäivät
4— 4.10.	Joensuu	Valistuspäivät
4— 5.10.	Vaasa	Käsityöläiskatu 6. Kuurojen nuorisopäivät
5.10.	Ylivieska	Kuurojen kirkkopyhä
5.10.	Hämeenlinna	Markkulantie 3. Perhekirrko
8.10.	Mikkeli	Akkavuorenkatu 5. Ilta sairausvakuutusasioiden merkeissä
11.10.	Helsinki	Liisankatu 27 A 8. Iltama
11.10.	Turku	Kuurojentalo. Naistenkerhon iltama
11.10.	Jyväskylä	Naamiaisilta
11.10.	Joensuu	Vaalikokous
11—12.10.	Kokkola	Pohjanmaan kuurojenyhdistysten neuvottelukokous ja valistuspäivät
11—12.10.	Tampere	Laukontori 10 B 2. Valistuspäivät
12.10.	Turku	Tark.amp. kappeli. Kuurojen jumalanpalvelus
12.10.	Kuopio	Inva-talo. Vaalikokous
12.10.	Riihimäki	Kerhokokous
15.10.	Oulu	Koskitie 19 A. OKY:n vaalikokous
18.10.	Mikkeli	Akkavuorenkatu 5. Vaalikokous
18.10.	Turku	Kuurojentalo. Lokakuun shakkiturnajaiset

Ville hittade i Lapp-Päsen...

Raini har sagt att man får vara med i Lapp-Päsen. Så gärna! Jaså man har på något håll ordnat en tävling om bästa »talaren» i TV. Vem som bäst blir förstådd av hörselskadade. Jag är döv. Inte vet jag hur skickliga de andra är, men jag förstår just inte ett skvatt. Det enda jag förstår av nyhetsuppläsarna och speakerna är två ord: God afton!

hans mimare rika möjligheter att utveckla sina pantomimiska fantasier. Även publikens förslag provas på scen. Allt översättes till trollkonst, dans och teckenspråk. Alla är med, och ägget måste ge sig till slut, inför så mycket kärlek och ömhet.

Det finns så mycket missförstått intresse för olika handikappgrupper i samhället, medkänsla och inlevelse som bara förstärker barriärerna mellan de som har allt och de som fattas en bit.

Ägget är i mina ögon ett positivt exempel på integrering utan falska likhetstecken. Alla barn som nu leker teckenspråksspeken framför TV:n skulle ha glädje av att se pjäsen. Och efter föreställningens slut kan de gå upp på scenen och sätta sig i ägget; känna hur det är, — att vara isolerad.

Ingamaj Beck
SDR-Kontakt 12

Men de som uppträder i reklamerna dem förstår man bättre, inte sant? T.ex. Anita Välkki ropar på sin man: Jussi, kom till bastun! De som uppträder i Postsparbankens och K-affärernas reklamer talar också tydligt. Skulle det vara för mycket begärt om vederbörande ville texta åtminstone ett program, eller göra det med teckenspråkstolkning. Alla skulle gärna se på LÄHIMMÄINEN (Vår nästa). En och annan skulle av den få en lektion i levnadskonst.

En sak som förvånat mig är ett intyg en kamrat fått av en läkare, han skulle ha körkort. Där stod på tydlig finska: hör bilsignalen. Hur kan en stendöv människa höra? Han känner, men han hör inte. Jag känner när ett tåg eller en bil far förbi. Marken darrar. Det känns, men hör inte. Ibland känner man inte nånting och då blir man oerhört skrämmd när plötsligt något åkdon kommer bakifrån.

Jag tycker att han som behövde intyget borde ha sagt åt läkaren att han inte hörde alls. Här är ett exempel igen på hur vilseledande uppgifter det står i pappren. Detta är resultatet om en döv allena besöker en läkare och inte förmår tydligt nog ge sina uppgifter. Läkaren här ovan hade aldrig tidigare råkat en döv.

Hälsningar till kända och okända från

Ville

UUSI POSTIOSOITE:

.....
.....
.....
.....
.....

H U O M !

Jos postiosoitteesi
muuttuu — täytä va-
semmalla olevat rivit
— leikkaa koko levey-
den käsittävä liuska ja
lähetä se osoitteella
Kuurojen Lehti, Loke-
ro 62, Hämeenlinna.

VANHA POSTIOSOITE

thaimaa

2.745,—

Kuurojen seuramatka Thai-
maahan, hymynmaahan 25.11.
—9.12. 1975. Ensimmäinen viik-
ko vietetään Thaimaan pää-
kaupungissa Bangkokissa ja
toinen viikko Pattayassa. Mat-
kan lopullinen ja tarkistettu
hinta on 2.745,— sisältyen sii-
hen lentomatkat,* majoitus

puolihoitossa Bangkokissa Ho-
telli Naraissa ja Pattayassa
Hotelli Tropicanaassa. Molem-
mat hotellit ovat uudenaikai-
sia.* *

Haluaville järjestetään mie-
lenkiintoisia retkiä, mm. len-
toretki Hongkongiin.

Matkalle lähtevällä pitää ol-
la voimassa oleva passi. Viisu-
min hankintaan tarvitaan 4
valokuvaa.

Rokotukset: isorokko ja ko-
lera, pakollinen, lisäksi voi ro-
kottaa keltakuumetta vastaan.

Ilmoittautuminen, jonka yh-
teydessä on suoritettava 400
markan ennakkomaksu, on
tehtävä viimeistään syyskuun
15 päivään mennessä os: Soini
Suni, Pursimiehenkatu 18 C
33, 00150 Helsinki 15. Loppu-
osa matkan hinnasta on suo-
ritettava marraskuussa suo-
raan matkatoimistoon.

Ilmoittautuneille lähetetään
matkan ohjelma ja muut tie-
dot. Lisätietoja voi pyytää Soi-
ni Sunilta.

* polttoainelisämaksu, kenttä-
verot,

** Ryhmän mukana seuraa
viittomakielen taitoinen
tulkki.

VIETÄ NYT KUUTAMOILTA KUOPIOSSA

Elokuun 23. päivänä järjeste-
tään kuutamoilta Niittyranan kesä-
kodissa Leivonsaaressa, alkaen klo
18. Ohjelmassa erilaisia tapahtu-
mia, mm. ilotulitus. Tervetuloa Sa-
von maisemiin.

Kuopion Kuurojen Yhdistys r.y.

HENKILÖKOHTAISTA

Sydämellinen kiitokseni Lahden
Kuurojen Yhdistykselle, naiskerhol-
le ja kaikille kuuroille ystäville,ni,
jotka muistivat minua merkkipäi-
vänäni.

Veera Torkkeli

Kiitämme saamistamme hääläh-
joista, adresseista ja muista hääon-
nitteluista.

Vänninmäellä 27.6. 1975.

Veikko Partanen, Tuula Ylkänen

Kirjeenvaihtoon haluaa yksinäinen
kuuro naishenkilö kuuron keski-
ikäisen mieshenkilön kanssa. Vas-
taukset nimim. »Ystävyydestarkoituk-
sella». Lokero 62, 13101 Hämeenlin-
na 10.

Kuurojen koripalloilun EM-kisojen

ILLALLISTANSSIAISET

ovat lokakuun 4 pnä klo 20 ravintola Aura Marinassa, Linnankatu 32.
Illallismaksu 65,— maksetaan ilmoittautumisen yhteydessä Turun
Kuurojen Urheiluseura Valppaan postisiirtotilille n:o Tu 137961-7, os.
Henrikinkatu 4 b, 20500 Turku 50.

Illallisten menu: Herkkusienikeitto Paahdettu broileri Jäätelöä
suklaakastikkeessa Vin Rouge.

Ilmoittautumiset viimeistään syyskuun 5 päivään mennessä: Sirpa
Kostiainen, Lanatie 5 A 4 20540 Turku 54.

TERVETULO!

EM-koripalloilun järjestelytoimikunta

**Kuurojen Lehteen tar-
koitetut kirjoitukset on lä-
hetettävä edellisen kuun 5
päivään mennessä osoitt.:
Kuurojen Lehti, Lokero 62,
Hämeenlinna.**